

A stylized illustration in a limited color palette of blue, yellow, and red. In the foreground, a person and a dog are depicted with red, textured, almost crystalline or fibrous patterns over their dark silhouettes. The person stands on the left, looking towards the right. The dog is on the right, also looking right. In the background, a yellow landscape features a cow and several blue, cloud-like shapes. The overall style is graphic and abstract.

la far ga

Revista de Salt

Número 349

Abril de 2024 (Any XLV)

Revista editada des de 1979

GUDAYOL

AUTO TALLER DES DE 1928

AHIR, AVUI, DEMÀ

info@gudayol.com | www.gudayol.com

**PLANXA, PINTURA
I MECÀNICA**

C/ MARE DE DÉU DE LA
SALUT, 34, GIRONA
972 232 778

**SERVEI OFICIAL I
EXPOSICIÓ DE VEHICLES**

C/ MERCÈ
RODOREDA, 13 i 20, SALT
972 243 749

COTXES NOUS, KM 0,
GERÈNCIA, VEHICLES USATS

BENVOLGUTS/BENVOLGUDES

La revista La Farga, com ja hem dit en diverses ocasions, no està passant per un bon moment econòmic. Motiu pel qual, ens dirigim a vosaltres per comunicar-vos que no es podrà editar la revista del mes de juny. La propera edició serà l'especial de juliol, és a dir per la festa de Salt. Esperem de tot cor que tot millori i ens puguem retrobar ben aviat.

Junta del Consell de Redacció de la Farga.

Podeu trobar la Revista La Farga als següents llocs:

- Fleca Parramon
- Casal de Jubilats
- L'Estanc 1 de Salt
- Pastisseria Negrell
- Farmàcia Aguer
- Casal Les Bernardes

- Farmàcia Baleri
- Pastisseria Margenat
- Farmàcia Domènech
- Ajuntament de Salt
- Biblioteca Iu Bohigas
- Farmàcia Plaça dels Peixos

- Cooperativa del Veïnat
- Carns Ca l'Andreu
- Teixits Agell
- Mercat de Salt

editorial

Consell de Redacció de la Farga

L'aigua

La sequera és un fenomen habitual en la península ibèrica a causa de la seva situació geogràfica. Ha sofert sequeres meteorològiques durant milers d'anys i continuarà patint-ne, però hi ha coses que estan canviant en aquest procés. A causa del canvi climàtic, previsiblement, els períodes secs seran cada vegada més intensos i duradors. A això, cal sumar-hi l'augment del consum de tots, això fa que realment no hi hagi aigua per a tots.

Els episodis de sequera són cada vegada més llargs i tenen un impacte en la nostra economia i en la població; tampoc podem oblidar l'impacte que la falta d'aigua té sobre el medi ambient, estem cada cop més a prop d'un medi desert.

L'Aigua, aquest bé tan preuat, escasseja. Malauradament la sequera ens trepitja els talons. Esperem que aquesta vegada es compleixin les dites i que "A l'abril, aigües mil".

Mentrestant nosaltres podem posar el nostre granet de sorra, amb la paraula ESTALVI.

Què hi pots fer tu?

Sigues responsable amb el consum individual d'aigua en el teu dia a dia: dutxes més curtes, aixetes tancades mentre et rentes mans i dents, ús correcte dels electrodomèstics...

Mentre esperem l'aigua calenta, guardem l'aigua, la podem aprofitar per regar, fregar...

Revisar el circuit d'aigua per evitar pèrdues. Omple la rentadora i el rentaplats, així l'aigua serà ben aprofitada. Instal·la airejadors o reductors directament de les aixetes pel seu estalvi.

Evita, també, els productes procedents de l'agricultura i la ramaderia industrials, activitats que consumeixen quantitats excessives d'aigua.

Consumeix productes de proximitat i de temporada i si pots, que siguin d'agricultura i ramaderia ecològiques.

L'aigua és un bé molt preuat i ara més que mai l'hem d'estalviar! Esperem que l'abril sigui generós, i ens regali un mes ben plujós!

índex

Editorial	3
Notícies breus	4
Entrevista	5
Col·laboració	9
Converses a mitja tarda	11
Solidaritat	13
Cultura	17

Pessics d'art i ecologia	24
Salt, carrer a carrer	27
Ensenyament	30
Comunitat	34
Salut	39
Tradicions catalanes	40
Gastronomia	41
El temps	42

Poti poti	43
Finestres de Salt	44

**La Farga no se solidaritza necessàriament amb les opinions expressades en els articles signats i no es fa responsable del seu contingut. La Farga autoritza la reproducció dels articles sempre que se n'indiqui la procedència.*

lafarga@revistalafarga.cat
www.revistalafarga.cat

amb la col·laboració de:

ANY XLV Núm. 349

ABRIL DE 2024

EDITA: Associació La Farga – Revista de Salt

DIRECCIÓ: Júlia Pujolràs

COORDINACIÓ: Benet Boada

ADMINISTRACIÓ: Anna Clarà i Eva Guillaumes

CONSELL DE REDACCIÓ: Agnès Cabezas,

Anna Clarà, Josep M. Pla, Carme Garriga, Júlia Pujolràs, Laura Tarrés, Pilar Velázquez i Benet Boada.

MAQUETACIÓ: Ferran Burch

IMPRESSIÓ: Impremta Pagès

REPARTIMENT: Prodifusió

PREU: 2,00 euros

Contacte per a anunciants:

lafarga@revistalafarga.cat – Tel. 650755567

COL·LABORACIONS: Àlex Martín, Núria Heras, Xavier Cassany, Joan Serrat, Tot Salt, Miquel Costabella, Ass. de Gent Gran Les Bernardes, Regina Bover, Kinbédeball, Dolors Valentí, Ins. Salvador Espriu, Escola Pompeu Fabra, Escola FEDAC Salt, Escola La Farga, Equip de la Farmàcia Domènech, Càritas Salt i Gerard Taulé (Salt-XOM).

PORTADA: Manel Bayo

Títol: Nen amb gos, disfressat de drac, mirant com una nau extraterrestre abdueix una vaca que pasturava per la muntanya.

Tècnica: Digital

CONTRAPORTADA: Benet Boada

CORRECCIÓ: CPNLP

DIPÒSIT LEGAL: GI-356/1979

notícies breus

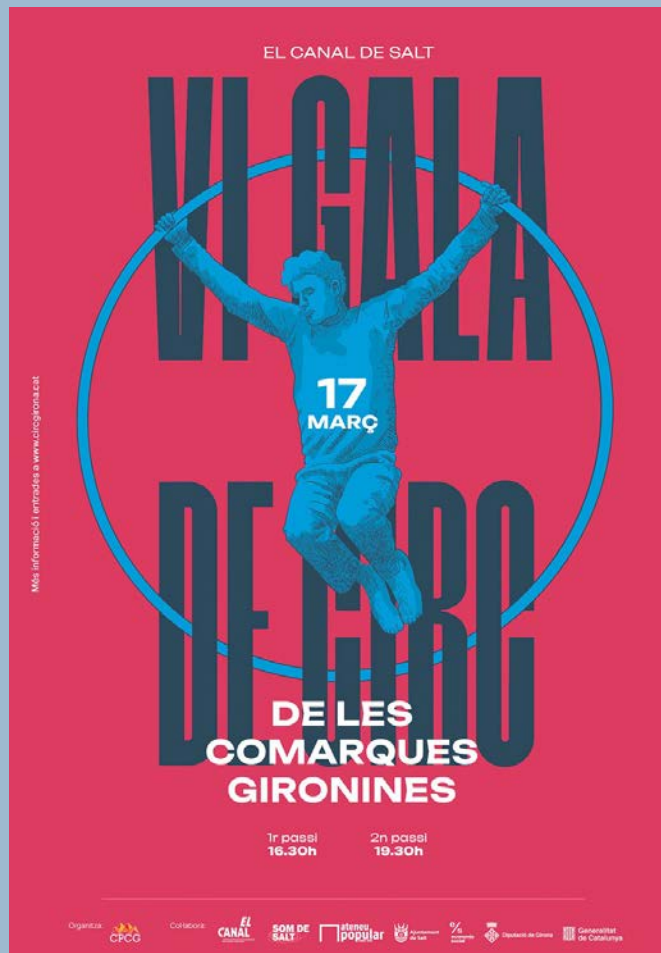
Píndoles sobre l'actualitat
saltenca

L'Ajuntament de Salt va celebrar el 8M amb diverses activitats, incloent-hi la lectura del manifest a càrrec de la regidora d'Acció Social i Ciutadania, Fanny Carabellido. Malauradament, la iniciativa "Les (F) eines de les Dones" va haver de ser anul·lada per pluja, però a la tarda es va mantenir una aturada reivindicativa en reconeixement al treball de les dones a la plaça Llibertat, seguida d'una xocolatada popular i actuació musical amb Genni Knows i Gaspar.

En el marc dels Premis Rahola del Col·legi de Periodistes de Catalunya, La cooperativa Glam Comunicació va rebre un guardó per la millor iniciativa de comunicació institucional, que es concreta en la seva tasca que incideix directament a Salt i que té una gran capacitat per reflectir la diversitat de la seva comunitat d'una manera inclusiva, i amb un disseny fresc i original.

La sisena edició de la Gala de Circ de les Comarques Gironines, organitzada pel Col·lectiu de Professionals de Circ de Girona, va tenir lloc al centre de creació d'arts escèniques El Canal el 17 de març. L'esdeveniment va mostrar la diversitat i riquesa del circ local, amb actuacions de diversos artistes com Alexandre Duran, Maria Cavagnero i altres, presentant disciplines com màstil, roda Cyr i clown.

El Teatre de Salt obre un nou cicle de teatre dedicat a LGTBIQ+ que va començar el dia 1 de març amb l'espectacle 'Res de tu', escrit per Iván F. Mula i dirigit per Montse Rodríguez Clusella. Aquest serà el primer dels tres espectacles que es representaran, seguit per 'Guillermotta' de Jordi Prat i Coll el 23 de març, i 'Jo, travesti' de Josep Maria Miró el 6 d'abril.

entrevista

Miquel Casals

Gota a gota

per Agnès Cabezas Horno

«Aigua... per pietat!» s'exclamaven els personatges de "Mar i Cel" en una de les escenes del mític musical i que, per desgràcia, cada vegada podem sentir més literal. Tant si sou dels apocalíptics com dels integrats, segons deia Umberto Eco referint-se a les tecnologies, però que farem extensiu al destí de la humanitat; una cosa està clara: l'aigua cada vegada serà (i ja és) un bé escàs. No plou, o plou poc, i ja no val allò de «pel poc que plou, plou prou», perquè no, no n'hi ha prou. La Comunitat de Regants de Bescanó, Salt i Girona, després de molts tràmits, ha aconseguit una concessió de l'Agència Catalana de l'Aigua, però la seva tasca segueix, d'entrada renovant els estatuts i seguint buscant recursos per reparar la històrica sèquia Monar.

La Comunitat de Regants ja fa uns anys que existeix, però ara s'ha fet un pas més

La idea de crear una comunitat de regants va començar els anys 80, però havia quedat aturat fins que, davant del decret de sequera del 2008, vam decidir tornar-nos-hi a posar perquè no teníem cap concessió d'aigua per part de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA). I per tant, és com si no existissis quan hi ha restriccions. Finalment, després de vèncer diferents tràmits, l'estiu del 2023 s'ha aconseguit una concessió de 400 litres per segon, sempre que hi hagi aigua, és clar. Ara mateix no n'hi ha...

I n'ets el president en funcions?

Sí, en soc president en funcions, fins que a l'abril es faci l'elecció de la nova junta. Una de les condicions de l'ACA era la d'actualitzar els estatuts que teníem aprovats des dels anys 80 i, és clar, les lleis han canviat i s'han d'actualitzar. A l'abril es farà una assemblea general i la renovació de càrrecs, pels quals jo em tornaré a presentar.

La teva professió ha estat a l'administració local. Res a veure amb l'horticultura. Però el teu pare i ara la teva filla sí que s'hi han dedicat. Has quedat al mig de dues generacions!

Nom: Miquel Casals

Edat: 63 anys

Nascut i resident a Salt

Professió: Funcionari de l'administració local jubilat.

President en funcions de la Comunitat de Regants de Salt, Santa Eugènia i Girona.

La Comunitat de Regants té els seus orígens als anys 80, però serà el 2008 quan s'articuli de manera definitiva. El pròxim 7 d'abril tindrà lloc una de les neteges anuals de la sèquia Monar.

Professionalment, he estat funcionari de l'administració local fins a l'estiu de 2023 que m'he jubilat. Sempre havia col·laborat amb el meu pare que feia planter d'horta i mercats, perquè l'horari de funcionari m'ho permetia. I ara estic ajudant la meva filla amb l'activitat de Cal Cigarro. Per tant, no m'hi he dedicat, però d'alguna manera he fet de pont, sempre hi he estat treballant, col·laborant, podríem dir. Per aquesta proximitat, quan el 2008 vam decidir crear la comunitat de regants, no vaig dubtar en formar part de la junta per tirar-ho endavant. Hem anat molt a batzegades, però al final ho hem aconseguit.

La concessió permet tenir aigua per regar, com es feia abans, doncs?

Com que n'hi havia, l'ACA deixava que tinguéssim ús d'aigua, però no era cap obligació per part d'ells donar-nos-en. O sigui, passava aigua i la fèiem servir. El problema ve quan hi ha restriccions, com ara mateix. Quan passa això, si hi ha un mínim d'excedent, llavors deixen passar una mica d'aigua per regar les hortes, però si no tens concessió, no existeixes per l'ACA i no pots demanar-los res i no tenen cap obligació de donar-te-la. Històricament, aquí sempre s'ha regat amb la

sèquia Monar, però les normes canvien i els que tenen el control és l'ACA. El municipi de Salt són 6 km quadrats, dels quals 3 són hortes i deveses. Tenien concessió les empreses elèctriques i també la té l'Ajuntament de Girona, però la comunitat de regants de Bescanó, Salt i Girona no la tenia. I ara que tenim la concessió no tenim aigua!

La quantitat de la concessió és suficient?

La concessió són 400 litres per segon, quantificat en 4 hectòmetres cúbics a l'any de consum. El problema és que tenim una sèquia molt vella i hi ha moltes pèrdues, de manera que realment no consumim aquesta quantitat, però sí que els gastem. En aquest sentit, estem buscant subvencions que financin millores com ara intentar posar-hi comportes, mecanitzar-ho amb control remot, és a dir, condicionar aquesta sortida d'aigua. Però, malgrat que som una comunitat força gran, no ho som prou per poder accedir a aquestes ajudes. A més l'ACA cobra un cànon per aquest consum, que no és pas petit, i si a sobre en malgastes, vol dir que estàs pagant un cànon més elevat del consum real. És un contrasentit i més amb un bé escàs com és l'aigua. Les fuites estan comptabilitzades en un 20-25% de l'aigua que passa per les xarxes, a la majoria dels municipis, això és moltíssim, i ben pocs ajuntaments han fet reparacions.

La sèquia forma part de la història saltenca

La sèquia fa la captació d'aigua a Bescanó i circula per Salt i Girona. Son 5 km i mig que desemboca a la plaça de Catalunya de Girona. Data del segle X-XI, però fins al 2015 era propietat de la família Saliati, industrials de l'època que tenien una fàbrica de botons al carrer Grober. I que no se'n desprenien perquè durant molts anys van especular urbanísticament venent els sòls de sobre. Però es va fer una venda simbòlica als

ajuntaments de Bescanó, Salt i Girona, per 1 euro, de manera que els propietaris ara són els tres ajuntaments.

Qui forma la Comunitat de Regants?

Segons els estatuts, per ser de la junta de la Comunitat de Regants s'ha de ser propietari d'alguna peça de terra. Però s'han deixat oberts perquè, a banda de la junta, hi puguin participar altres persones o entitats implicades a la zona que puguin col·laborar, integrar, aportar idees. No tindran vot, però sí veu, perquè la idea és que ho gestioni la col·lectivitat. Això dona més força.

Com heu contactat amb tota aquesta gent?

Això ha estat molt complicat. Amb territori rústic no hi ha plusvàlua i el control de propietat és més difícil de seguir. En les compra-venda és el notari qui ho ha de comunicar al cadastre, sinó no s'actualitza. Per això hem hagut de fer una cerca i hem creat una base de dades dels propietaris, que són 377 propietaris i cap a 800 parcel·les, entre Salt i Girona. Aquesta feina ha estat possible gràcies al treball d'en Joan Vidal, membre de la junta. La intenció de la junta sortint és que la nova tingui representació dels tres territoris. Així queden representades totes les problemàtiques.

Són temps difícils per aquest sector... Potser és el moment més crític que tu records?

Des que jo era jove, que recordi, és la sequera més important i a més no li veiem la fi. No es poden fer gaires projeccions, s'ha d'anar dia a dia. Amb les últimes nevades sembla que s'obre una mica d'esperança, però de moment els pantans no pugen gaire. L'estiu passat es van limitar els cultius a un 50% i ara sembla que aquest any es limitaran un 80%. Però clar, en realitat estem limitats en un 100% perquè com el fas aquest 20% sense regar? A més, s'hi ha afegit les guerres i això fa que els productes bàsics d'alimentació animal s'hagin disparat els preus. Una bala de civada que valia 40 euros ara en val entre 90 i 100, més del doble. Totes les manifestacions dels pagesos aquest febrer, la desesperació que hi ha, s'entén perfectament. I és veritat que la burocràcia és brutal. Tot són agències i exigències.

A més aquí també heu tingut la problemàtica dels senglars?

Aquest any ha sigut brutal. Perquè al no trobar aigua ni menjar han baixat més cap aquí a la plana. I ara també tenim cabirols. Els pocs dies que hem pogut regar, l'endemà ens hem trobat que havien fet una destrossa que no et valia la pena haver regat. En el cas d'aquí a Salt, a més a més, el mes de novembre vam demanar

autoritzacions i permisos varis per poder posar trampes. El Departament d'Acció Climàtica (abans Ramaderia i Pesca) s'hi va avenir, però la tècnica en funcions del consistori no va fer l'informe. I per això no hem pogut obtenir les trampes i hem estat perjudicats. Ja ens hem queixat formalment al regidor corresponent.

L'horta ha canviat molt els últims anys, en el sentit que ara hi ha molta diversitat d'usos i persones?

Aquí antigament eren tots hortolans que feien planter d'horta i el venien als mercats de la província, i fins la costa de Barcelona. El planter de Salt i Santa Eugènia era molt famós. Tot això ha anat desapareixent perquè hi ha grans productors que fan els "tacos" amb safates i el planter d'arrel nua es va deixar de cultivar, no hi va haver relleu generacional, i ara mateix aquí ja no queda ningú que ho cultivi. Ara sobretot es compra al Maresme, on hi ha indústria d'això i en produeixen per tothom. Professionalment, doncs, queda poca gent, però sí que hi ha els nouvinguts, que també han trobat en aquest espai una zona per a la integració social. És molt maco veure varietat de plantes com el sanhume, l'ocre, etc. Dona vida i dona color i també han animat a compartir coses i a cuidar el tros de terra tot l'any,

perquè aquí anys enrere es mantenien, però últimament molta gent no ho treballava a l'hivern i quedava tot una mica deixat. Ara veus més gent que hi va tot l'any.

En quines altres activitats participa la Comunitat de Regants?

La comunitat col·labora en tota activitat que es faci, com ara són les dues neteges anuals de la sèquia. El 7 d'abril es farà la primera. A Girona s'estan redactant unes ordenances per les hortes de Santa Eugènia i també hi estem col·laborant aportant l'experiència que hi tenim. Però el més prioritari és que la sèquia necessita una reforma integral. Nosaltres hi col·laborem intentant tancar petits forats, però no tenim capacitat econòmica. Cal que l'administració, no només la local sinó també les altres i fins i tot arribant a Europa, hi inverteixi perquè no deixa de ser patrimoni. La zona de captació d'aigües, que és sota la muntanya de Cal Gegant, és del segle XVIII i és una obra d'enginyeria impressionant que està semi abandonada. També és veritat que hem de canviar el sistema de regadiu, que estàvem acostumats a que l'aigua passava per aquí, obríem i ho inundàvem tot, això ja no es pot fer, s'ha de ser més eficient i buscar altres sistemes, sigui degoteig, micro-aspersió, etc. Però per això també hi hauria d'haver-hi ajudes, perquè amb els recursos propis que genera el pagès difícilment pot fer aquestes inversions.

La farmàcia

Horari:

dill-div 9:00 a 13:30 i 16:30 a 20:30 | dis 9:00 a 13:30

Rosa Aguer

629 19 69 55

lafarmaciaaguer@gmail.com

Carrer Major, 269 • 17190 Salt • Tel. 972 23 12 49 • www.lafarmaciaguer.com

Serveis integrals de jardineria

 Servei de rènting i lloguer de plantes d'interior

Serveis integrals de jardineria

- Manteniments de jardins particulars i comunitaris
- Treballs de neteja i posada a punt
- Retallar arbusts i tot tipus de poda
- Tractaments de plagues i preventius
- Servei personalitzat i tracte directe amb el client

DECO JARDÍ

Joan i Albert

www.lesplantes.net

albert@lesplantes.net

607 561 881

ARGILA BOSCH

Canals pluvials, cobertes i accessoris per la recollida de l'aigua

972 394 169 - Aiguaviva

col·la boració

La plaça del Veïnat, històries i records

per Xavier Margenat

Durant quasi seixanta anys he vist com ha anat canviant la plaça del Veïnat. De petit es deia plaça de Sant Pere. I, pel que m'han explicat i he vist en les fotos, en els baixos que feien xamfrà amb l'actual carrer Josep Maria de Sagarra, hi havia el centre republicà, on el meu avi els portava els comptes i s'encarregava de la sala de projeccions. Es conserven algunes fotos de la celebració de la proclamació de la Segona República davant el centre republicà, amb la plaça plena de gom a gom.

L'any 1929, l'avi Lluís Margenat va fundar la confiteria —de la seva història, ja en parlaré en un altre article—. Altres comerços que recordo d'aquella plaça durant la meua infantesa eren el bar Encesa (antigament can Subils), cal Ros, la pastisseria Vilar, la drogueria El Barco i ca la Lletera (o cal Llorito), que era un establiment on venien ous, llegums, llet i altres comestibles, i que feia xamfrà entre el carrer Abat Oliba (abans Santa Clara) i el carrer Major. També he sentit parlar de cal Sabater, i per les fotos he sabut l'existència del Gran Cafè.

La plaça era el centre de moltes celebracions i esdeveniments culturals del Veïnat; per exemple, va protagonitzar la rebuda de la visita de la mare de Déu de Fàtima, imatge que recorregué les ciutats de tot l'Estat, durant els anys 1950-1951, per desig de Pius XII per demanar la pau. Un altre acte religiós que s'hi realitzà durant un munt d'anys fou la processó de Corpus, que anava del convent de les Clarisses fins a la plaça del Veïnat. El meu tiet, Jaume Margenat, amb l'ajuda de molts veïns, s'encarregava d'elaborar les catifes de flors.

Per la festa major no hi faltaven mai les sardanes. També per la plaça hi passava la processó de carros i genets dels Tres Tombs. Recordo, de petit, que venia un tal Samsó, un forçut que feia un espectacle a la plaça demostrant la seva increïble força, aixecant tota mena de pesos.

Celebració de la 2a República davant el Centre Republicà, 1931. Foto arxíu municipal.

Tinc fotos amb la plaça nevada o portant els palmons de Rams. En aquella plaça vaig aprendre a anar en bicicleta i a ballar sardanes, allà hi vaig tirar els primers petards...

Al centre de la plaça hi havia un fanal, i en un cantó, davant de cal Ros, dues cabines telefòniques. Als anys setanta hi van construir una font horrible, com una caixa enorme de ciment. Més tard, van donar, a la plaça forma de taulell d'escacs, i encara s'hi celebren tornejos durant la festa major. L'any 1997 s'hi va col·locar l'escultura "Adeu", de l'artista olotina Anna Manel·la. Fa gràcia veure com alguns nens que hi passen abracen, acaronen o li fan un petó per consolar la nena trista de bronze de mida natural. De vegades, algun de més trapella li dona una puntada de peu. L'any 2017 va ser víctima d'un acte vandàlic per part d'uns brètols que la van trencar per la part dels turmells. L'ajuntament la va fer restaurar amb col·laboració de l'escultora, i va ser retornada a la mateixa plaça.

La petita plaça ha anat canviant d'aspecte amb els anys, però sempre envoltada d'arbres, i sovint animada per la mainada que hi juga a pilota o es refresca a la font, amb algun avi assegut en un banc contemplant la quitxalla. Una plaça plena de records...

Plaça nevada. Jordi Margenat i Pere Bruqués. Al fons, porta d'entrada del Bar Encesa des de la plaça del Veïnat. Dia de Neís de 1963. Foto: Jaume Margenat Casellas.

50è ANIVERSARI DE L'EXECUCIÓ D'EN PUIG ANTICH: record de com es va viure la notícia en un institut

per Joan Serrat

El dia que van matar Puig Antich, el 2 de març de 1974, jo era professor de l'institut Pere Alsius, l'únic institut que hi havia en aquell temps a Banyoles i en el que hi anaven també alumnes de Salt, on encara no hi havia cap Institut.

La notícia de la mort d'aquell noi de 25 anys, llibertari, lluitador antifranquista, que va ser executat a la presó Model pel sinistre i cruel procediment del "garrote vil" havia impressionat molt els alumnes.

El van matar un dissabte. El dilluns els alumnes estaven indignats i atordits per la notícia. A l'hora de l'esbarjo, quan tres o quatre professors sortíem junts, un grup ens va interpel·lar preguntant-nos què es podia fer. Vam sortir a fora i sota els arbres del passeig que hi ha davant l'institut es va improvisar una petita assemblea. Els nois i noies protestaven de la injustícia de matar un noi jove de 25 anys que era un idealista, que lluitava per una societat més justa, que no era un terrorista, que no havia matat expressament ningú, que la mort d'un policia es va produir quan l'anaven a agafar en un tiroteig en el qual ell també va ser greument ferit.

Nosaltres vam aportar una altra consideració: la injustícia de fer un "consejo de guerra" no havent-hi guerra, d'aplicar un "tribunal militar" a un noi que era un civil, un tribunal en el que les persones que feien de jutge eren militars. I la incongruència que l'execució de la sentència no fos per afusellament, com es fa amb els militars, sinó fent servir un horrorós instrument, el "garrote vil", que no existia en cap altre país del món, que semblava tret de les pintures de l'Espanya Negra de Goya, però que Franco encara mantenia vigent.

Els alumnes no havien vist "El Verdugo", la magnífica pel·lícula de Berlanga estrenada l'any 63, i no sabien què era el "garrote vil". Quan els ho vam explicar no s'ho podien creure. És molt fort imaginar una persona lligada a un pal amb una argolla de ferro al coll que el botxí va estrenyent fent girar una maneta fins escanyar-lo i que l'agonia pot durar bastants minuts. Una noia va preguntar si hi havia gent mirant-ho. Quan

Salvador Puig Antich (font: gencat.cat)

li vam dir que hi havia el director de la presó i altres autoritats la cara d'horror va ser general.

Al vespre la Guàrdia Civil va demanar explicacions al director de l'institut. Però l'assemblea havia estat fora del centre, fora de la seva responsabilitat. No ens va passar res.

Vist ara a distància, crec que l'horrorosa mort de Puig Antich va contribuir a despertar consciències. El "garrote vil" ja no es va aplicar mai més i en arribar la democràcia es va abolir la pena de mort.

Crec que està bé que els qui ho vam viure, recordem i expliquem les crueltats del franquisme.

Monument a Salvador Puig Antich (font: Montserrat Boix / Viquipèdia.cat)

converses a mitja tarda

Teresa Camós Soler i Manel Pont Calvet

per Júlia Pujolràs Casadevall

Ens vam trobar una tarda d'aquestes assolellades d'hivern, amb l'aroma dels cafès del Nupi, i així va començar la nostra conversa.

La Teresa i en Manel fa 50 anys que estan casats, els podem veure quasi bé sempre junts pels carrers del poble. En Manel va néixer l'any 1949 i la Teresa el 1952. Es conserven molt bé, i fan molt de goig tots dos, però els hi hem descobert el secret: fer esport; és l'aventura d'anar bona part del seu temps sobre rodes. La bicicleta és la seva passió, és la responsable de que gaudeixin d'una bona salut tant de cos com d'esperit. Després d'unes bromes vàrem començar preguntant:

Tu, Teresa, on vas néixer? I de jove, a què et dedicaves?

Vaig nàixer a Girona (els meus avis eren de Salt); de petita vivíem amb els avis, després vam anar a viure a Sant Medir. Allà hi vaig passar una infantesa molt feliç. Quan tenia 12 anys, els meus pares van decidir, per qüestions de feina, viure a Tàlala, on hi vàrem estar fins a l'any 1972. De joveneta, la meva il·lusió era fer perruqueria, però de vegades no es pot fer el que vols, i vaig acabar en un taller de Domeny fent caps per posar botons a la fabrica de paper la *Gerundense*. També em vaig treure el títol d'esteticista i al final vaig acabar treballant fent de caixa i de vigilant en un pàrquing a Girona, on hi vaig estar uns 20 anys. En tinc molt bons records. He fet moltes coses, sempre m'ha agradat aprendre, sóc molt tossuda i activa, no paro mai.

I tu Manel, vas néixer Salt?

Jo vaig néixer a Sant Esteve de Llèmena. Després, per decisions familiars, vàrem viure a altres poblacions: Pareds d'Empordà, Pedrinyà de la Pera, Quart, també sis

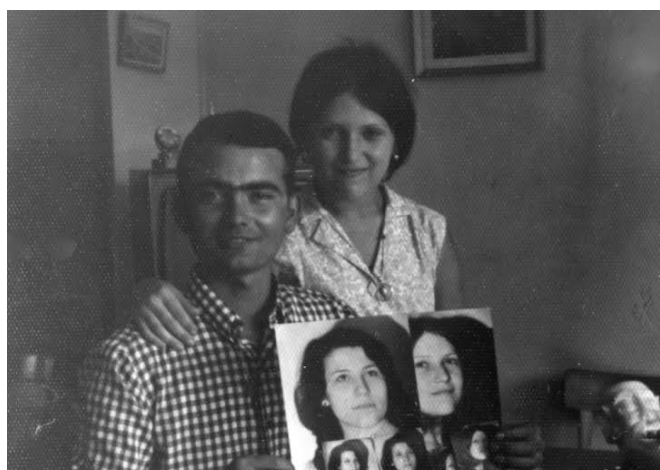
anys a Terrassa, dos anys a Palma... Era i sóc un "petit rodamón".

La meva dona i jo ens vam conèixer a Girona, i quan ens vàrem casar vam viure dos anys a Quart i finalment a Salt, on ja fa 48 anys que hi vivim, i on vàrem formar la nostra família. Tenim dos nois i quatre netes, totes quatre són uns amors, som uns avis molt orgullosos i ens sentim molt feliços de tenir la família que tenim.

En Manel Pont va ser practicant del ciclisme des de fa 50 anys, va ser una de les persones clau en la modernització de les estructures federatives d'aquest esport a inicis dels anys 80. També va ser impulsor junt amb altres persones del primer campionat d'Espanya de BTT i organitzador de nombroses curses.

Parleu-me de l'afició per la bicicleta. Quan va començar aquesta dèria?

Manel: Aquesta afició em ve de fa molts anys, en fa més de 50 que estic al món del ciclisme. Vaig ser fundador del Club Ciclista Salt i participant del Club Ciclista Girona, delegat provincial de ciclisme del Gironès, Vaig ser un dels primers, ja que abans no hi havia aquesta afició; temps enrere la bicicleta era un mitjà de transport, la gent no la tenia com a *hobby*. Recordo

amb il·lusió els inicis del carril bici junt amb en Fidel Freixas i el Sr. Soy. Quan vaig patir un ictus, durant un temps vaig haver de descansar. Tot i així, el cuc de la bici i de l'esport em va perseguir. Quan vaig tornar a estar bé, la Teresa també es va introduir en aquest món, i va ser a partir d'aleshores que vàrem començar a pedalar com a parella. I aquí va començar la gran aventura de fer llargues travesses junts: Barcelona-Brussel·les, la volta a Escòcia, França (on hem estat moltes vegades), Itàlia, Alemanya, Andalusia, Portugal, Sant Sebastià... En una d'aquestes travesses vàrem agafar una ampolla d'aigua del mar Mediterrani i la vàrem buidar a l'ocèa Atlàntic. Recordem altres sortides molt interessants com pujar i baixar l'Ebre (1.800 Km) i tantes altres...

La Teresa diu que ha d'entrenar entre setmana, perquè aquestes sortides són dures, no només és pedalar, la dificultat està en que van molt carregats, i el pes és un problema afegit. Sempre heu anat sols o també us hi ha acompanyat algun fill?

Al principi venia el meu fill petit, però ara ja fa temps que anem nosaltres dos sols. L'any 2023 un campió d'Europa va organitzar una travessa pel desert del Sàhara, i hi vàrem participar; va ser una experiència molt bonica, ens va donar l'oportunitat de conèixer nova gent, compartir vivències i experiències. Tot plegat va ser molt positiu.

Sempre viatgeu amb bici, o també heu fet altres viatges sense bicicleta?

També n'hem fet molts caminant pels Pirineus i per altres muntanyes i d'altres amb tota la família: Estocolm, Noruega...

A part de la bicicleta, teniu altres aficions?

I tant -diu en Manel- sóc un gran caçador de bolets, d'espàrrecs... També cuido un hort, aquest trosset de terreny és per a mi com un petit oasi al centre de la vila, està situat al bell mig dels pisos entre Pius XII i Manuel

de Falla. Allí planto les verdures de cada temporada, les tenim per la família i també per algun veí. El pati era un femer, sempre ple de brutícia, vaig proposar als veïns si me'l deixaven netejar i cuidar i així va ser. Viure a Salt no és cap inconvenient, tot al contrari, som uns afortunats: el nostre pis és molt clar, molt gran i cèntric.

Teresa, què opines del Salt d'ara en comparació al Salt d'abans?

Sento molta nostàlgia. Crec sincerament que ha crescut desmesuradament. El que veig és que els nouvinguts no es miren el poble com ens el mirem nosaltres; per ells, només és un lloc per viure, per nosaltres és casa nostra. I cada vegada ens el sentim "menys nostre", i fa molta pena...

Actualment, tots dos sou participants de "Mou-te en bici" per a persones invidents. Quina és la vostra feina de voluntariat?

Nosaltres els acompanyem, els hi fem de guia. Hi anem un cop per setmana o més, depèn. I també si alguna persona ens necessita, sigui l'hora que sigui, sempre estem disposats a ajudar-lo. L'esport de la bicicleta és molt agraït per un invident perquè pot rendir igual que una persona que s'hi veu. Aquestes persones se senten molt afortunades i agraïdes, i nosaltres estem més que contents de poder-los ajudar. Considerem que és una gran tasca la que s'està fent en aquest àmbit.

I així, amb l'alegria d'haver pogut explicar bocins d'una vida en comú, ens hem acomiadat. Han viscut moments entranyables plens de bons records i tenen la sensació d'haver fet el correcte com a parella, com a bons pares, com a excel·lents avis i com a persones de bona voluntat. Les ganes de tornar-nos a trobar i de poder comentar les properes sortides amb bicicleta hi són, i les ganes de prendre un bon cafè amb bona companyia també hi són; així que fins la propera, fins aviat. Fins sempre, parella.

solidaritat

BALLEM, BALLEM, SI NO, ESTEM PERDUTS

Celebració del 15è aniversari del DANSEM, espectacle de dansa solidari per a Càritas

per Càritas Salt - Agrupació de parròquies

“Ballem, ballem, si no, estem perduts”. Amb aquest pensament de la gran ballarina i coreògrafa alemanya Pina Bausch, la Paloma Solanes, directora de l'Escola de Dansa Nou Espiral de Salt i una de les organitzadores del Dansem, presentava el programa de l'edició 2022 celebrat quan encara no havíem sortit del tot de la pandèmia i tot just acabava d'esclatar la guerra a Ucraïna. Per la Paloma, aquest pensament és tota una actitud davant de la vida i un far que li il·lumina el camí. Acabava la presentació dient: “ballem per la solidaritat,... i, sobretot, ballem per la pau”.

I la Dinora Valdivia, coreògrafa i també organitzadora del Dansem, en aquesta mateixa línia, ens deia en el mateix programa: “Deixeu-vos portar per la música, el moviment i els sentiments que us evoquin, la cultura és per això, per emocionar-se i per viure...”

Vida, llum, emoció, camí, actitud, solidaritat, pau..., són elements que fan que el DANSEM, espectacle de dansa solidari per a Càritas, després de 15 anys de la primera edició, sigui un projecte ple de vitalitat encara.

La ballarina i coreògrafa Giorgia de Cesare, inspiradora i fundadora del DANSEM i l'organitzadora durant els primers 10 anys, va idear el projecte des del començament, com un espai on les escoles de dansa poguessin exposar el seu treball i les seves idees tot oferint un espectacle variat en edats i estils, però amb un mateix esperit: la col·laboració altruista amb Càritas. És com una simbiosi, deia, entre el que pot oferir la dansa i els serveis i projectes de Càritas vers els menys afavorits de la societat.

A la presentació del programa d'enguany, el del 15è aniversari, la Giorgia destaca que aquest projecte, durant tot aquest temps, ha estat exemple de professionalitat, treball en equip, esforç, cohesió i, sobretot, passió. Posa de relleu que la voluntat de la

comunitat dansaire ha estat la d'ajudar demanant a canvi només poder seguir ballant. I afegeix: “Recordeu que quan el món es va aturar els nostres cossos van seguir movent-se pels altres. El ball, la música, les cançons van donar sentit a una vida que en aquell moment no en tenia”.

15 anys seguits del DANSEM són prou anys per permetre que alguna balladora s'hi hagi fet gran. És el cas de l'Ariadna Camarena, que després de molts anys de ballar-hi ininterrompudament des que era petita, ara hi participa com a col·laboradora de l'organització. Fent memòria d'aquests anys explicava a la presentació del programa del 2023 que tot el que es viu darrere l'escenari -nervis, corredisses, dedicació, estima,...- fa que els participants se sentin com una gran família. Són moltes les hores que es destinen a crear, aprendre, preparar i assajar les coreografies que s'ofereixen. Però tot aquest esforç, diu, val la pena, sobretot en una ocasió com aquesta, que es balla per una bona causa.

Per a Càritas, que compartim els valors de la dansa (esforç, dedicació, il·lusió, constància, coordinació, treball en equip,...), és una satisfacció comptar amb la col·laboració dels centenars de balladores que hi actuen cada any. És una aportació que no només serveix d'ajuda a finançar els nostres projectes, que també és molt important, sinó que permet, sobretot, fer visible

que hi ha una part de la societat per la qual la justícia social és, encara, un horitzó massa llunyà i que, per tant, cal ajuntar voluntats per revertir aquesta realitat. I el DANSEM, tal com diu la Giorgia, és una suma d'esforços amb aquesta finalitat.

Cal fer notar també que el Dansem és un projecte compartit entre Càritas Salt i Càritas de la Ciutat de Girona. Es fan dues sessions a cada edició, una al Teatre de Salt i l'altra al Teatre Municipal de Girona. És un exemple més de la suma d'esforços.

En aquest aniversari felicitem i agraïm a les tres animes i motors del Dansem: La Giorgia, la Paloma i la

Dinora Valdivia. Agraïm també als centenars (segurament milers) de dansaires que en tots aquests anys hi han participat i han omplert els escenaris de llum, color, música, moviment, art, sensibilitat i solidaritat, i a tothom qui ho ha fet possible: Ajuntament de Salt, Bitó Produccions, espònsors, voluntariat de Càritas, altres col·laboradors i a tot el públic assistent.

I no ens n'oblidem: *Ballem, ballem, si no, estem perduts.*

F R A P L A G U E S
S A N I T A T A M B I E N T A L

DES RATITZACIÓ

DESINSECTACIÓ

FUSTA

DESPARASITACIÓ

DESINFECCIÓ

Plaça de la Vila,
24 Local 3,
Salt 17190

www.foraplagues.com

9 7 2
4 4 7
2 2 0

C/Major, 130
Bescanó (Girona)

872 071 995
722 734 997

20 de febrer: DIA de la JUSTÍCIA SOCIAL

per Equip de Càritas Salt

És justícia i no caritat el que necessita el món.
Mary Wollstonecraft

L'any 2007, l'ONU va declarar el dia **20 de febrer Dia Mundial de la Justícia Social**.

La **Justícia Social** és un concepte complex que comprèn temes com la igualtat social, la igualtat d'oportunitats, l'Estat del Benestar, les reivindicacions laborals, el feminisme, la lluita contra la pobresa,... **que tenen com a horitzó comú la construcció d'una societat més equitativa i menys desigual**.

A Càritas Salt constatem que aquest horitzó encara queda molt lluny... potser, fins i tot, cada vegada queda més lluny...!!! De fet, l'informe *Desigualtat*, d'Oxfam-Intermón (15.01.2024), ho confirma:

L'augment desmesurat de la riquesa extrema dels últims tres anys s'ha consolidat, mentre la pobresa segueix en els nivells d'abans de la pandèmia. Només a Espanya, el 10% més ric de la població concentra més de la meitat de la riquesa.

I cal saber que un augment de desigualtat porta com a conseqüència un augment de conflictivitat social, que és un símptoma del malestar que genera en bona part de la població el sentiment de viure situacions d'injustícia.

En una reunió del Grup de Drets, l'Ahmed, un dels participants ho explicava fent servir aquesta imatge: *quan una part del nostre cos (un braç, una cama...) pateix un accident (es trenca, es crema,...) tot el nostre cos està adolorit, se'n ressent. Igualment, passa amb el conjunt de la societat: si una part d'ella pateix, no podem dir que sigui una societat sana, sinó malalta.*

Al nostre món hi ha grans desigualtats, i és aquest l'origen de molts moviments migratoris, ja que les persones es veuen abocades a deixar el país d'origen a la recerca de noves oportunitats en un altre lloc. Amb tot, al país d'arribada sovint també hi ha desigualtat, i hi ha lleis i traves de diferents tipus que impedeixen trobar les solucions necessàries.

Aquí, a Salt, a Girona, al nostre entorn més proper, també hi ha desigualtat. En concret ens centrem en tres

aspectes que afecten profundament el dia a dia de moltes persones i famílies de la nostra població:

- La **desigualtat en l'accés a l'habitatge**, que provoca situacions d'ocupació no volguda, perquè moltes persones i famílies no troben un pis de lloguer, per molt diferents motius:
 - perquè no tenen NIE.
 - perquè els preus del lloguer són molt cars i els sous són molt baixos.
 - perquè es demanen massa requisits per a llogar: no només una nòmina, sinó dos, en el cas de ser una família; o també una persona avaladora...
 - perquè no volen llogar el pis a una persona estrangera.
 - perquè no volen llogar el pis a una persona nascuda aquí, però que té un color de pell més fosc, o un cognom estranger... és a dir, perquè hi ha racisme immobiliari!
 - perquè els propietaris prefereixen tenir els pisos buits, tancats, esperant vendre'ls i fer negoci, abans que llogar-los a preus assequibles perquè compleixin amb la seva funció d'habitatge...
- la **desigualtat en l'accés a l'aigua**, element bàsic per a la vida.
 - perquè molts pisos ocupats no disposen d'aigua, ja que no tenen comptador.
 - perquè no es volen implementar els comptadors socials, en aquests casos, com s'ha fet en d'altres municipis.
 - perquè hi ha famílies que fa anys que pateixen aquesta situació, tot i tenir infants a càrrec, persones dependents i/o membres amb malalties cròniques i informes mèdics que ho avalen.
- la **desigualtat que crea la Llei d'Estrangeria**.
 - el fet que calguin tres anys de permanència al territori abans de poder regularitzar la

situació fa que les persones migrants, durant aquest temps, hagin de malviure, siguin objecte d'explotació i es visualitzin com una càrrega per a la societat, mentre aquesta es perd les seves potencialitats, habilitats, formació i capacitat de treball.

- el fet que es vinculi la regularització a un precontracte de treball d'un any la fa especialment difícil, en un context de prevalença de contractes temporals.
- la lentitud del procediment administratiu, que desmotiva les empreses.

Aquestes desigualtats generen grans injustícies, presents i futures, tenint en compte que hi ha molts infants i joves directament afectats, perquè comporten problemes de salut, sentiments de por, d'incertesa, d'inseguretat, estrés, depressió... problemes familiars, de relació de parella, de relació pares-fills... dificultats en l'estudi (per manca de concentració, d'espais adequats...), etc.

Per això, com a Càritas Salt el dia 20 vàrem sortir al carrer a demanar als vianants que, amb una signatura, donessin suport a les següents mesures que exigim als poder públics que apliquin per tal que hi hagi una major equitat i Justícia Social:

1. **Aigua corrent a totes les llars, a un preu just**
 - a. implementació de comptadors solidaris d'aigua, independentment del règim de tinença/ocupació del pis.
2. **Habitatge assequible**
 - a. mesures per a incentivar el lloguer.
 - b. NO als pisos tancats de grans tenidors: lloguer social obligatori o expropiació
 - c. denúncies i sancions al racisme immobiliari
2. **Agilitzar l'aplicació de la Llei d'Estrangeria, des de la Generalitat.**
 - a. traspàs de competències per posar a disposició de

les persones estrangeres els mecanismes d'atenció propis, donar més cites prèvies i també l'opció d'atenció presencial sense cita prèvia.

- b. minimitzar el temps per a la tramitació de l'informe d'arrelament, document necessari per poder fer els tràmits de regularització administrativa.
- c. oferir més places per a l'aprenentatge del català, amb més mestres a les Escoles d'Adults i més dotació pressupostària.
- d. augmentar les places ACOL i simplificar la burocràcia, per a facilitar que entitats i particulars facin ofertes de feina.

Que tothom tingui papers, feina amb sou digne, pis i aigua a preu just, són condicions mínimes per a tenir una vida normal. Són condicions mínimes per a una societat cohesionada, equitativa, amb Justícia Social. Això és el que volem, ni més ni menys.

Si vols sumar la teva adhesió, passa per l'Hotel d'Entitats abans del 20 de març, de dilluns a divendres, de 10-19h.

La unió és la nostra força! Com deia Martin Luther King, *la màxima tragèdia no és l'opressió i la crueltat de les males persones, sinó el silenci de la bona gent.*

Font: iPhoto (freepik)

EQUALDENT
Odontologia avançada

Passeig Països Catalans 116
17190 Salt
Tel. 972 23 11 79
Fax 972 23 39 20
www.equaldent.com

TOTS ELS TRACTAMENTS AL TEU ABAST

cultura

Lluís Mateu i Riera, distingit amb el premi Tres de Març per la seva trajectòria a Salt

per Tot Salt

En una cerimònia emotiva plena fins a dalt al Teatre de Salt, l'artista Lluís Mateu i Riera ha estat honorat amb el premi "Tres de Març" de 2024. Reconegut per la seva profunda connexió amb Salt, tant en l'àmbit artístic com en el seu compromís amb la comunitat, Mateu ha acceptat el premi amb el seu característic bon humor, fins i tot recreant una trobada amb 'The Beatles'.

L'artista Lluís Mateu i Riera ha rebut el guardó que l'acredita com a guanyador del Premi "Tres de Març" del 2024. En un auditori del Teatre de Salt ple a vessar, l'artista saltenc ha rebut el reconeixement per la seva intensa vinculació amb el poble, ja sigui des de la seva vessant artística, però també per una estreta col·laboració amb múltiples entitats de Salt al llarg de la seva trajectòria vital.

Mateu ha fet gala del seu humor en rebre el premi, primer simulant una autoconversa de què suposava rebre el reconeixement per part de la vila de Salt i després recreant una trobada fictícia amb els

components del grup 'The Beatles'. De fet, en un vídeo de felicitacions dels familiars i amics més pròxims a Mateu ja han destacat que l'humor i la ironia sempre van de la mà de l'homenatjat. En la part més emotiva, Mateu ha posat en relleu la il·lusió que li feia rebre aquest premi, guardó com a saltenc i ha admès que ha viscut "l'art des de la llibertat total" i que ha intentat "ser amic dels meus amics". Al final de la seva intervenció, ha expressat el desig "d'aturar totes les maleïdes guerres perquè tothom visqui en pau. I també, vull veure un dia el meu país lliure i independent". Moments abans d'iniciar la gala, el mateix Mateu expressava sentir-se "molt content per rebre el premi i ho trobo just" i ha admès que l'emociona saber que "jo desapareixeré i les llúdrigues quedaran", en referència a les seves escultures ubicades a la plaça de la Vila, que són tot un referent per al municipi.

Precisament, l'alcalde de Salt, Jordi Viñas, ha subratllat l'aportació artística de Mateu al poble i "la gran generositat que sempre ha palesat per Salt, estan al darrera de múltiples entitats, activitats i projectes del poble per allò que fes falta". La gala d'avui del premi "Tres de Març" també suposava el final dels actes del 40è aniversari de la recuperació de la independència. Per aquest motiu, Viñas ha volgut agrair de manera explícita la feina feta per la comissió dels actes dels 40 anys i tots els seus integrants. A més, ha fet una crida "a mantenir sempre allà on anem l'orgull del nostre poble, un orgull que ara fa 41 anys ens va permetre recuperar la nostra independència".

De fet, la primera part de la gala ha servit per fer un recorregut pels actes que s'han organitzat al llarg dels darrers 365 dies a Salt per recordar aquesta important efemèride. Això s'ha fet amb la visualització d'un vídeo amb imatges de tots els actes que s'han programat; des de l'edició del llibre "El meu Salt i el del futur", la jornada Educació i Democràcia, amb la presentació del llibre de Carles Barceló sobre l'institut Salvador Espriu, la projecció del documental "Una joventut la mar de

maca” o el projecte per visitar els equipaments municipals de manera virtual, entre d’altres. Activitats que ha repassat també el comissari dels actes del 40è aniversari de la independència de Salt, Miquel Berga, que ha recordat que totes les activitats “s’han programat pensant en tres verbs, com són recordar, reflexionar i projectar per mirar cap al futur”. Berga ha recordat que els actes del 40è aniversari encara tindran l’apèndix en els propers mesos de la presentació de la biografia política de Salvador Sunyer i Aimeric i les jornades acadèmiques. El comissari ha acabat amb un prec als saltencs; “no perdre mai l’autoestima de ser d’on som i de ser com som”.

L’acte també ha servit per veure un tastet del documental “Salt, un lloc per viure” que es presentarà aviat de manera oficial i que pretén mostrar els periples

vitals de veïns i veïnes del poble a través de les històries personals. Una gala que ha conduït de manera excepcional l’il·lusionista Pere Rafart aportant notes d’humor i fent jocs de màgia amb tot l’auditori o amb el mateix alcalde saltenc. La música també ha estat present a la gala gràcies a la participació del músic Lluís Costa, amb la interpretació de diverses peces, com la que ha obert la cerimònia d’enguany i que ha donat pas a unes imatges aèries impactants de Salt, que ha anat a càrrec d’ArtDronats. L’acte s’ha acabat amb un vermut al vestíbul del mateix Teatre de Salt aprofitant que enguany el 3 de març s’ha escaigut en diumenge i ha permès fer l’acte d’entrega del premi al migdia.

Fotos i text extrets de TOT SALT.

Gràcies TOT SALT per la vostra col·laboració.

Des d’aquest petit racó de la Revista La Farga, volem felicitar el nostre artista, fundador i col·laborador de la nostra/teva revista, LLUÍS MATEU. Et donem l’ENHORABONA pel PREMI TRES DE MARÇ 2024, te’l mereixes amb escreix. Desitgem que el gaudeixes amb salut i amb aquest teu tarannà d’artista i home de bé Saltenc. Et volem donar un GRÀCIES MOLT GRAN, Lluís, gràcies per tot. Gràcies per tant.

La junta del Consell de Redacció de la Revista la Farga.

Bonpreu **ESCLAT**

GANGA
DESCOMPT
REBAIXA
PROMOCIÓ

AQUÍ EN DIEM
BONPREU

Vine a visitar-nos al Bonpreu de Salt C. Major, 167

també

Servei d’entrega de la compra online a domicili

bonpreuesclat.com

PETITS CONTES

El lladre

per Xavier Cassany

Cada estiu hi havia un lladre que anava a pispar el que es podia emportar a les hortes del poble. No en tenia cap necessitat de robar, era solament pura mandra de treballar.

A les nits anava furtivament a buscar els aliments que havia observat de clar que estaven madurs. Treballar amb un tràmec i tenir un hort per cultivar les verdures o la fruita, no li venia bé. Se'n reia dels jubilats i treballadors que, a hores soledades, cultivaven i suaven per treure un rendiment per a la família. A la fresca de la nit, fos amb lluna plena o amb una llanterna, empenava el sac.

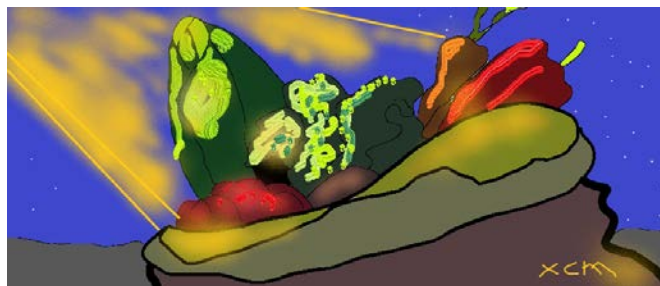
La policia ja el tenia ullat, però no li podia fer res, perquè les lleis del país el protegien més a ell que no pas als hortolans. Aquests, un dia es varen reunir i un d'ells, que era novell, va ser elegit el cap per una solució ideal que va presentar.

Una nit amb lluna plena, el lladre es va dirigir cap a les hortes i a l'entrar en un hort, quan menys s'ho esperava, van sortir de l'amagatall els hortolans i el van encerclar.

- Bona nit, noi. Cap a on vas? –li va dir el cap gros.
- A fer un volt, que fa molta calor i al llit no s'hi pot estar –va respondre ell.
- Mira que no ens ho creiem. Saps, et tenim vist com ens robes i ens fas malbé els conreus. Avui no te'n sortiràs de tanta mentida.
- Espereu! Es que ho passem molt malament a casa. No tenim diners per menjar.
- Ah, bé. Així cap problema. Ja ens ho pensàvem que passaves mals moments. Per això avui hem portat una carmanyola per a tu, així no tindràs necessitat de venir a robar-nos si t'alimentes.
- Oh! Molt agraït!
- Però amb una condició...
- Quina?
- Que te l'has de menjar aquí.
- Ara no tinc gana –va respondre el lladre.
- Sí que en tens. O et menges el sopar que et donarem cada dia, si cal, o tindràs sopa de bastó. Què vols primer?
- No, no... Menjar, per suposat.
- Nois, traieu la taula i les cadires que li farem companyia mentre menja.

El lladre va voler escapar-se, però tots van fer un gest i li van posar a davant els bastons, llavors es va atemorir i va restar quiet. Seguidament es van apartar i va aparèixer una taula parada. El cap li va dir:

- Au, noi! Ja pots assegurar-te! On és el sopar?
- Aquí el tenim, sobre la taula, ja és calent! –va dir una veu llunyana.
- Mira t'hem cuinat un plat de mongetes amb xoriç. Sents quina

olor que fa?

- Realment, fa molt bona olor.
 - No et vingui la pensada de tirar-lo a terra, perquè en tenim més...
 - I serà sí o sí que te'l menjaràs... –van dir tots junts, rient.
- El noi va agafar una cullera i, desconfiat, va fer la primera cullerada.
- Mmmm... sembla que pica una mica...
 - Què dius? Deu ser el xoriç... sàpigues que és de bona qualitat i les mongetes són nostres, de les poques que ens vas deixar...
 - Piquen, piquen...
 - Home tot just has començat a menjar... menja, menja.
 - Buf! Estic suant...
 - Va bé menjar picant, després refresca... Vols beure aigua fresca?
 - Sí, si us plau.
 - Qui té l'aigua fresca? –com que ningú va respondre, li va dir- Sembla que se n'han descuidat de portar-ne...

Quan portava dotze cullerades, ja no podia més. Els ulls li sortien de lloc i la llengua li cremava, era com si tingués un sac de les mongetes a la panxa. Aleshores va fer un crit i es va arrencar a córrer passant pel mig dels hortolans topant amb ells i els bastons, mentrestant se sentien uns crits de confusió. Corria tant com podia en direcció al poble, però cada cop anava més lent perquè no és trobava bé i es va amagar al mig d'un canyer. Tot ho veia de colors verds i vermells fosforescents i les coses rodaven al seu voltant com en un remolí.

Quan van passar unes hores i es feia clar, va entrar al poble. La gent que anava a treballar se'l mirava espantada.

- Què us passa? Què teniu, desgraciats? – els hi deia gallejant.

En passar davant d'una fleca es va veure reflectit al vidre de l'aparador. Tenia la cara plena de florncos de colors verds i vermells fosforescents. Va fer un crit d'horror i es va arrancar a córrer en direcció a l'indret que li havien donat les mongetes.

Quan hi va arribar, estava ple d'espantaocells vestits amb canyes a la mà i l'hortolà que tancava la porta de la barraca al final de l'hort.

- Mal parits! Què m'heu fet? –li va dir.

Els espantaocells es varen agitar i se sentiren veus que l'escriassaven. Es va acostar a un d'ells encuriós i quan el va agafar per la roba, l'espantaocells va cobrar vida i va llevar la canya que es va convertir amb un bastó que l'amenaçava. Fent una exclamació de sorpresa, es va enfrontar amb un altre que va fer el mateix. Espantat, voltava l'hort horroritzat mentre sentia com els bastons li queien a sobre. Llavors va marxar amb tanta celeritat que les cames li tocaven el cul, en direcció contrària al poble.

L'hortolà va somriure, tota la vida treballant de mag i d'alguna cosa li havia de servir.

RECOMANACIÓ DE LLIBRE

Diré que m'ho he inventat

per Laura Tarrés Pidemont

AUTORA: Marta Marín-Dòmine
EDITORIAL: Edicions 62
Premi BBVA Sant Joan 2023

Diré que m'ho he inventat és una obra que desafia les convencions i ens porta a reflexionar sobre les dinàmiques familiars, la identitat i la memòria. Amb una narrativa profundament humana i una exploració meticulosa dels temes que aborda, aquesta obra promet una experiència literària ben rica.

Mitjançant diferents fils narratius i emocionals, l'autora excava en les preguntes fonamentals sobre la maternitat, la feminitat i el lligam generacional. Marín-Dòmine ja havia explorat anteriorment aquest prisma confessional tot fent un homenatge de memòria al seu pare en el llibre titulat *Fugir era el més bell que teníem* (2019). No obstant, en aquesta ocasió, la narració se centra principalment en la figura de la mare, la qual pren inspiració de la vida de l'autora segons ha exposat en diverses entrevistes. En aquest cas, el personatge de la mare anhela una carrera com a actriu, però els seus somnis es veuen frustrats amb el naixement de la filla, fet que també repercutirà en la vida de la filla, forçada a acceptar, amb reticència, el rebuig de la seva mare.

D'aquí ve el joc literari del títol, *Diré que m'ho he inventat*, que remet al conte i la ficció com a manera d'explicar aquell dolor que costa d'acceptar o de saber si és veritat. Tot i això, va molt més enllà de la relació filial; tal com explica l'autora, és un homenatge a les

dones que van haver de renunciar als seus somnis pel fet de pertànyer a la classe treballadora.

La novel·la es divideix en dues parts, cadascuna escrita des d'una localització i una inspiració diferents. En la primera part, ambientada a París, Marín-Dòmine ens introdueix en un món estranyament gòtic i marcat per la postguerra. Aquí, coneixem el personatge de la Marina endinsat en una atmosfera envoltada de misteri i terror. A la segona part, situada a Barcelona durant la pandèmia, l'autora s'aproxima més a la realitat i la reflexió, aprofundint en la relació mare-filla amb una sinceritat desgranadora. A mesura que el lector avança, Marín-Dòmine desmunta el garbuix intern de les seves personatges amb una delicadesa que suggereix que, a través de les paraules, una pot alliberar-se de l'herència del passat i abraçar un futur més lliure.

“Escriure la mare en aquest cas vol dir inscriure-la fora, fer-la visible perquè es faci invisible en mi.”

Farmàcia
PLAÇA DELS PEIXOS
EL TEU CENTRE DE SALUT

Horari:
Dill-Div. 9:00 a 13:30 | 16:30 a 20
Diss. 9:00 a 13:30

Adreça: C/ Esteve Vila, 1 - 17190 Salt, Girona
Tel.: 972 97 83 76
Mail: farmaciadelspeixos@gmail.com
Web: farmaciadelspeixos.cat

Banyussos i tovalloles

Funda nòrdica

Funda nòrdica

Edredons

Cortina nit i dia

Plaid

Somiers i matalassos

TEIXITS

Agell

Les millors marques
al millor preu

LA QUALITAT
EL NOSTRE SEGELL

P pàrquing gratuït
per als nostres clients

**ROBA DE CASA - DECORACIÓ
PATCHWORK - MERCERIA
I TOT TIPUS DE TEIXITS PER VESTIR**

C/ Major, 7 Salt - Tel. 972 231 372
www.teixitsagell.com

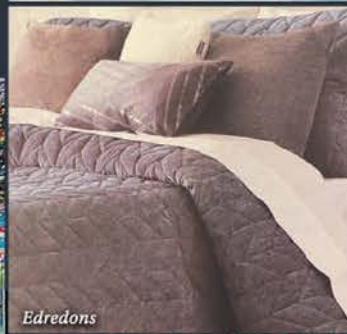
Vendes per telèfon 649 424 887
i Whatsapp 649 424 889

Plaid i coixins

Cortina enrotllable i tradicional

Edredons

Tovalloles

CINEMA PRISCILLA

per Núria Heras Colomer

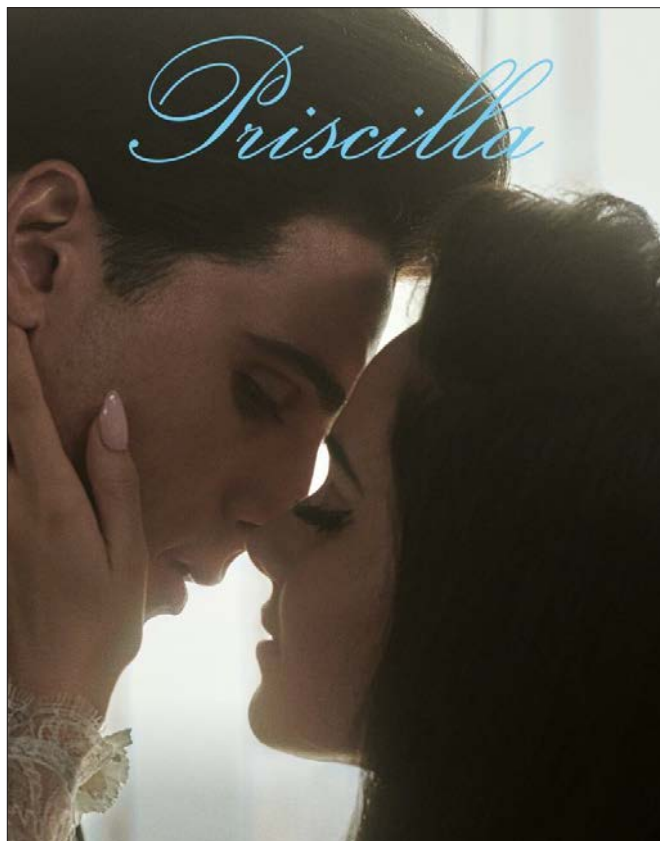
Priscilla no és res més que una de les moltes històries sobre dones tristes atrapades en un món de privilegis. Dones que han de ser a casa quan Ell les truca, preparades per a quan Ell vulgui follar, per vestir-se, pentinar-se i maquillar-se al gust que Ell decideix i que acaben acceptant que han de ser pures per tenir descendència quan Ell consideri que és el moment.

Sofia Coppola baixa al rei del rock del seu pedestal. Per ella no és important, no és el focus d'atenció. Elvis Presley queda fora de pantalla.

A la pel·lícula, Priscilla mesura 1,50 i l'Elvis 1,90. Aquesta diferència d'alçada destaca encara més la idea d'una adolescent que s'enamora d'un home molt més gran que ella. Una de les imatges més icòniques i significatives de la pel·lícula té lloc en una sessió de fotografies a la casa del cantant. Ell està assegut en una butaca amb uns pantalons i una jaqueta d'un blau cridaner, uns botins de color negre, amb un bastó com a símbol de poder, un anell a la seva ma dreta, ulleres d'aviador de color daurat, un coll de camisa molt aparatós i fumant un puret. Ella, agenollada al seu costat, amb uns pantalons liles acampanats i una brusa decent i sense estampats.

La pel·lícula es mou entre un anar i venir d'ombres. Els tons són apagats i pàl·lids; no hi ha colors brillants. Els espais tancats de la casa, els dormitoris, la decoració excessiva i els llums apagats donen a la història un aire d'irrealitat.

El vestuari és una part essencial de la narrativa. Sense l'ajuda de la roba, explicar la història de Priscilla hauria estat complicat. Es un element indicatiu de l'edat, de l'estat d'ànim, de la seva personalitat i de la seva

evolució, de nena a adulta; de vestir un uniforme escolar a caminar sobre talons de vertigen per encaixar en un món a on les festes i les dones estaven en el mateix nivell, l'ociositat i l'entreteniment.

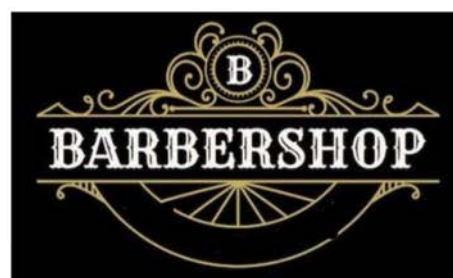
La pel·lícula no inclou cap cançó interpretada per l'Elvis. Es tot un encert. La història no va del cantant. La banda sonora és la que s'espera d'un film que transcorre entre els anys 60 i 70.

I will always love you, interpretada per Dolly Parton, és la cançó que sona en el cotxe quan ella decideix separar-se i acabar amb el seu matrimoni. Una música que reforça la sensació d'una dona que marxa segura de si mateixa.

Priscilla és la història d'una dona tancada en un palau a on només hi ha un rei. Cap reina.

de la D
perruqueria

C/ Major 198, Salt

POEMA

La meva nina

per Miquel Brugués Costabella

La meva nina és a la plaça,
sembla mirar la gent que passa.
La meva nina és de llautó, no veu res.
Qui la va crear, prou bé sabia
que d'allí, mai més es mouria,
mai, ni de nit ni de dia.
Ella es deixa acaronar.
Li toquen el braç, el nas, el cap, o la mà...
S'està ben quieta, no es mou mai.
Ben pentinada, amb la seva cua de cavall.
Res no diu, no pot dir res...
La meva nina és com és.
Vaig a la plaça, li confesso que l'estimo molt;
sempre que puc hi vaig a fer un vol;
Li dic: què tal, com estàs?
Ella em somriu i diu: bé, i tu què fas?
Jo li responc: estic molt bé...
Visitar-te, mai, mai em cansaré.

DESCOBREIX EL NOU SERVEI A DOMICILI

CARNS
ELABORATS PROPIS

Cuinats

Xaruteria
FORMATGES

COM FER LA TEVA COMANDA

- 1 Fes la teva comanda per telèfon o Whatsapp**
Comanda mínima de 40,00 €
☎ 972 299 815 📱 640 175 386
- 2 Comanda personalitzada**
Digues quins productes vols i les quantitats.

T'ho preparem per a congelar?
Si vols et preparem els productes per congelar, només cal que ens indiquis les quantitats de cada paquet.
- 3 T'ho portem a casa en 24-48h**
Digues l'adreça on us ho hem de portar.

El servei és gratuït!

LA TEVA COMANDA SENSE SORTIR DE CASA

CARNISSERIA CA L'ANDREU
C. Major, 76, 17190 Salt, Girona
T. 972 299 815 M. 640 175 386

📱 f Segueix-nos a les xarxes socials per estar al dia de les novetats!

TEATRE

Els Buonaparte

per Josep Mª Pla

Aquesta obra es va representar al Teatre de Salt el passat 24 de febrer, escrita per Ramon Madaula, dirigida per Sílvia Munt i protagonitzada per Pau Roca, David Bagés i Oriol Guinart.

Napoleó Bonaparte i el seu germà gran en són els personatges principals, juntament amb el mameluc de Napoleó. Es tracta d'una comèdia històrica que mostra tot allò que amaguen les virtuts i els pecats més inconfessables.

Després d'envair la península Ibèrica i destronar els borbons, Napoleó asseu al tron d'Espanya i de les Índies el seu germà Josep (Pep Botella). Aquest arriba a Espanya el 20 de juliol de 1808. Nou dies més tard té lloc la victòria de l'exèrcit espanyol a Bailén, que l'obliga a fugir de Madrid i refugiar-se amb la seva cort a Vitòria. Assabentat, Napoleó viatja des de París per exigir-li el seu retorn a Madrid.

Els dos germans es troben la nit del 5 de novembre en una casa als afores de Vitòria. Tot fa presagiar que va ser una nit de confessions, gelosies i malfiances.

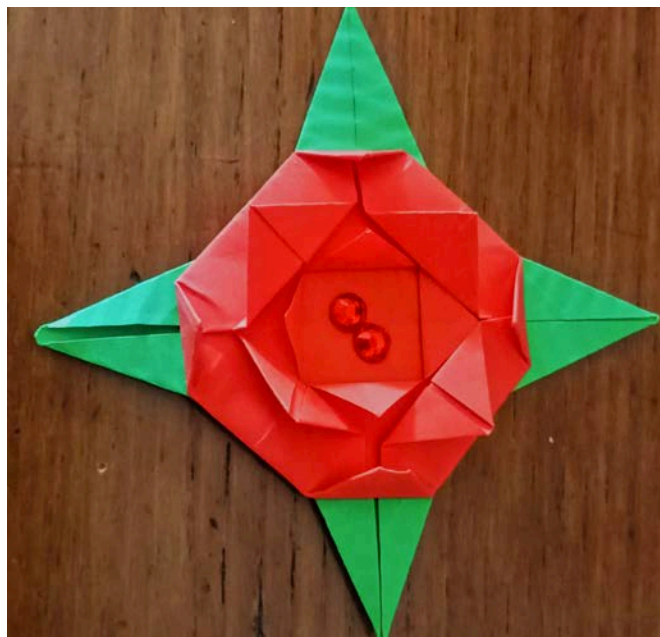
A l'escenari, una banyera a on es despullen les inseguretats, les raons i els desitjos dels protagonistes, amb el savi contrapunt del mameluc.

El públic, que omplia de gom a gom el teatre, va agrair la magnífica actuació dels actors amb llargs aplaudiments que els van obligar a sortir a saludar 4 vegades.

pessics d'art i ecologia

FLORETES PLEGADES

per Carme Garriga i Verdaguer

Em poso a escriure aquest article pels Pessics d'Art del mes d'abril pocs dies abans de l'inici de la primavera, en un matí clar i radiant que no anuncia la pluja tan esperada en aquest llarg temps de sequera. Em ve a la memòria un senzill poema que recitaven contents els infants d'Educació Infantil:

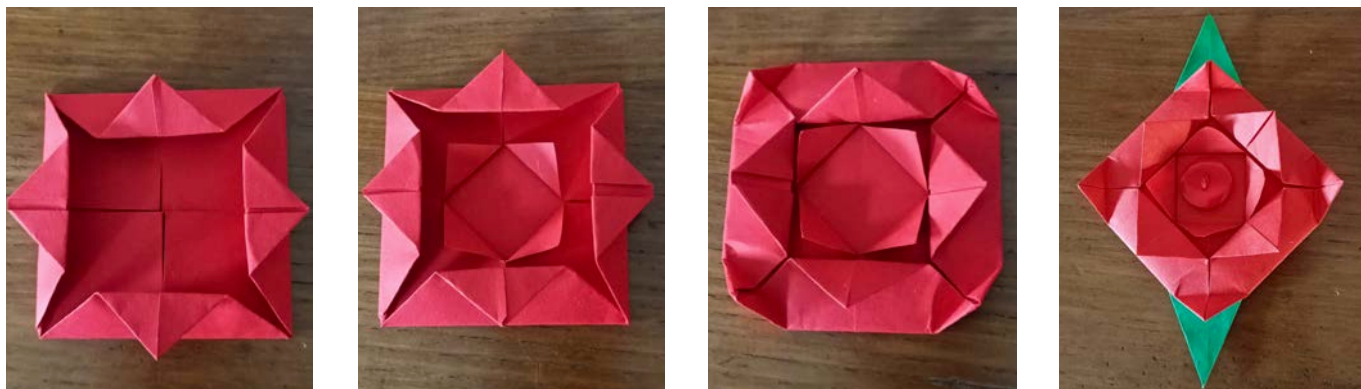
“Ara vindrà el mes de març, regalada primavera. Floriran totes les flors, els clavells i les roselles.”

I recordo les vegades que havíem realitzat en cursos de formació de mestres i educadors pel lleure unes boniques roses, a partir d'un simple quadrat de paper en el que realitzaven diversos plecs simètrics. Fins aconseguir transformar una superfície plana en una petita forma amb relleu (un exercici ideal per treballar la psicomotricitat fina amb infants i també amb persones grans amb problemes de coordinació).

Així, doncs, us explico el procediment per realitzar el plegat d'aquestes flors, a les que podem donar moltes utilitats. Per començar només us cal un quadrat de paper de 12x12cm o bé de 15x15cm d'un vermell intens per les dues cares i començar a plegar seguint les indicacions i les imatges.

- A) Plegar el quadrat de paper en posició vertical i en posició horitzontal, marcant fort les línies dels plecs que formen una creu
- B) Anar doblegant cada vèrtex del quadrat cap al centre o punt d'intersecció de les dues línies.
- C) Repetir la mateixa operació d'anar plegant els vèrtexs cap al centre a partir del nou quadrat obtingut.
- D) Marcar amb força les parts plegades perquè es mantinguin en la posició que mostra la imatge 4.
- E) Doblegar cap amunt cada punta dels vèrtexs fins a fer-los coincidir amb els costats del quadrat, procurant sempre que els plecs quedin ben marcats.
- F) Aixecar amb compte les puntes del quadrat que s'entreveuen al seu interior i anar-les doblegant cap a la part exterior.

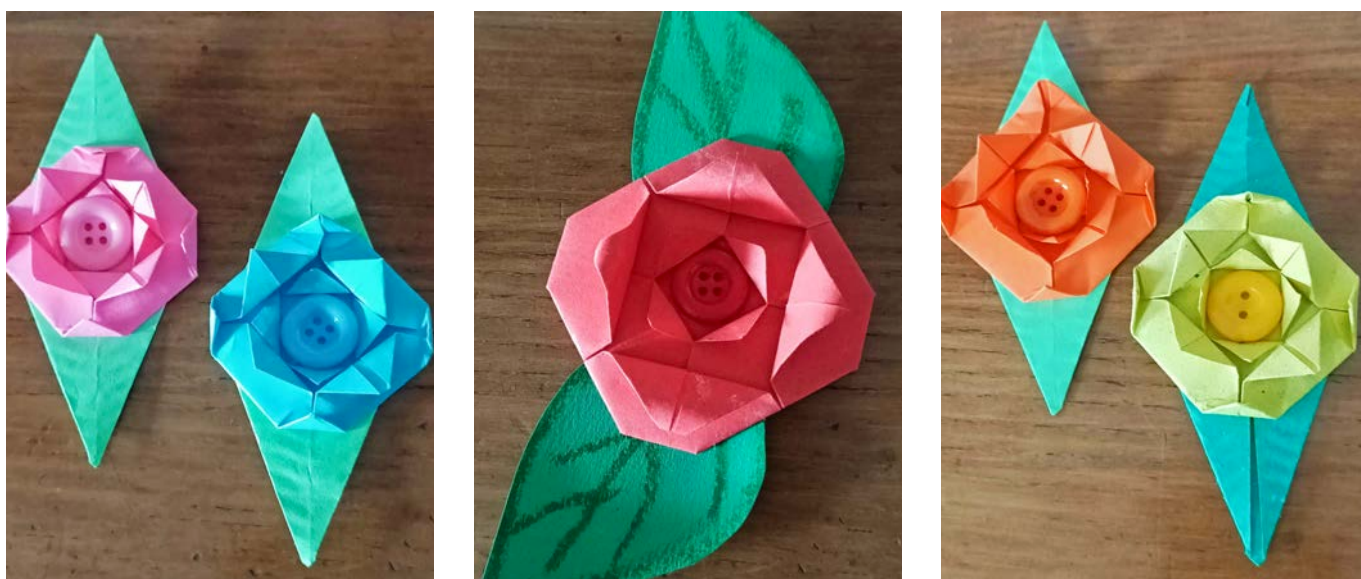

G) Plegar ara cap a dins (tal com mostra la imatge 7) els extrems o vèrtexs de la figura obtinguda

H) Enganxar a la part del centre un botó, una perla, o una borla del mateix color i muntar la flor plegada sobre una o varies fulles de color verd (es poden fer amb plecs d'origami, dibuixant, pintant o retallant).

Aquestes flors que tenen aparença de petites roses es poden envernissar, amb tons mats o brillants, emprant un vernís especial o un pinta ungles incolor. Així es tornen impermeables i adquireixen més consistència. Si adherim un imant a la part posterior es converteixen en vistoses decoracions de primavera per a la nostra nevera .

Si es fan flors amb quadrats més petits i amb papers de textura molt fina, poden transformar-se en boniques agulles de pit. Això sí, un cop envernissades i enganxant la peça o agulla que fa que les puguem utilitzar com un complement decoratiu del nostre vestuari.

MARIANO TUSA S.C.

ELECTRICITAT - LAMPISTERIA - CALEFACCIÓ - AIRE CONDICIONAT - GAS

c/ Santa Afra, 15 - Tel. 972 24 12 47 - 17910 SALT (Girona)

OBRA NOVA I REFORMES
TREBALLS DE PALETERIA

CONSTRUCCIONS
AURICH

TREBALLEM PER TU
DES DE 1958

C/ Miquel de Palol, 26, Bxs · 17190 Salt (Girona)
Tel. 972 40 13 28 · aurich@aurich.cat

www.construccionsaurich.cat

aceena computers

Reparem el teu ordinador
Som experts en informàtica i noves tecnologies

c/ Major, 297 baixos 17190 Salt (Girona) Tel. 872 017 957
Botiga online | www.aceena.net

salt, carrer a carrer

Carrers de Joaquim Ravetllat, Curt i de Josep Ramis

per Pilar Velázquez

Tots tres tenen una orientació nord-sud, limitats pel carrer Major, de la Processó o el carrer Llarg.

Carrer de Joaquim Ravetllat

Està situat entre el de Vidal i Barraquer i la plaça Verdaguer.

El seu origen es remunta al 20 de novembre de 1892 quan l'Ajuntament demana autorització al marquès de Camps per obrir un carrer a l'extrem dels seus terrenys, que anava de l'actual Processó fins al carrer Major (antiga carretera de Girona a Manresa). Va rebre el nom de Sant Francesc i no es va urbanitzar fins al 1915.

L'1/8/1931 ja es va dir de Joaquim Ravetllat en homenatge al veterinari saltenc mort el 1923 i nascut ben a prop, al carrer de la Processó el 1872. Era fill i net de veterinaris. Va estudiar a Madrid i hi va treballar investigant la tuberculosi i la creació de vacunes. Després es va traslladar a Barcelona, a on va treballar amb el Dr. Ferran, prestigiós científic reconegut per la seva vacuna anticolèrica. Va tornar a Salt el 1905 i va substituir el seu pare com a veterinari de l'escorxador municipal. Les seves investigacions van ser molt valorades tant pels veterinaris com pels metges. El suport de tots plegats va fer que la Mancomunitat de Catalunya creés un laboratori antituberculós en un pavelló de l'Hospital Psiquiàtric. El 29 d'agost de 1915 fou nomenat Inspector municipal d'Higiene i Salut. Va morir de càncer el 1923, a 51 anys.

El 1951 l'Ajuntament va aixecar un monument en honor seu a la plaça Verdaguer que s'acabava d'urbanitzar. L'obra consistia en una font de pedra, un bust en baix relleu de bronze i un estany amb peixos (d'aquí el nom popular de plaça dels Peixos).

Els noms de les cases recollits per en Pitu Geli (La Farga núm.9/1980) són: can Pere Bota, cal Carreter Ample, can Barraca, can Mil homes, can Benavides, can Llinàs paleta, ca la Llorana, cal Corder, ca la Patela, ca la Minaire, can Met Casals i can Massana.

És un carrer residencial, sense activitat comercial en l'actualitat. Una via de pas del trànsit que ve de la zona de l'església fins al carrer Major. Abans, hi va haver un estanc a can Llinàs fins als anys 50, a cal Corder hi feien cordes i en Xicu Panosa era carreter i feia estris pel camp amb branques de lledoner i també remolcs pels tractors. El seu germà Pep va treballar a la Gassol. Amant de les sardanes, era un assistent assidu dels aplecs provincials. Els dissabtes al vespre n'ensenyava als joves a can Panxut. Qui escriu encara recorda el seu bon tracte i que per aprendre de saltar ens feia apuntar el peu a terra i dir "Ai que em cremo!".

Els habitatges són de planta i pis i alguns de rehabilitats amb dos pisos. Els de la banda esquerra estan protegits fins al núm. 11. Tots aquests guarden una estructura i una distribució similar: una entrada espaiosa acabada en una àmplia volta catalana de canó, pati posterior i pou. Can Llach, però, és una construcció singular d'aspecte més senyorial, amb una galeria porxada i jardí lateral i posterior. L'Anna Ma Rodríguez Llach ens diu que el seu besavi va ser un dels socis de l'antiga fàbrica tèxtil Portabella, Llach i Cia. El seu avi va comprar la casa actual. A la part posterior (carrer de Vidal i Barraquer) hi havia un espai en el qual s'hi feia ball. L'avi, ens confessa, no deixava anar-hi les seves filles perquè el considerava massa atrevit. A l'altra banda del carrer, hi ha cases reformades íntegrament, però encara n'hi ha alguna que conserva l'estructura original de voltes d'aresta, amb pou a l'entrada i jardí posterior.

La Flora Homs i l'Emili Castelló, de 91 i 99 anys, són els veïns més grans del carrer. Hi van venir a viure l'any 1954 quan es van casar. Casa seva era abans magatzem de material d'envelats. Ell va treballar a la farinera Ensesa i també amb el carreter Xicu Panosa. La Flora anava a fer feines. Encara ara, s'estima més fer servir lleixiu casolà per blanquejar la roba: aigua bullent i cendra, tot ben colat i a la rentadora o rentat a mà (pocs dies després de parlar-hi, va morir l'Emili, e.p.d.).

La Roser Fuster de can Llorà (o ca la Llorana) ens explica que el nom de la casa prové del fet que els sogres venien de can Llorà de Constantins. Com d'altres veïns, troba a faltar la vida al carrer: parar la fresca, els jocs de la mainada,... La majoria dels que hi viuen són familiars de les cases originals. Són ben avinguts, ens diu, i celebren plegats el tradicional sopar de la Festa Major.

Recorda quan el correfoc hi passava i que va començar per anar a despertar l'alcalde, que vivia a prop.

L'Emili Serra viu des del 1965 a can Llinàs, antic estanc del carrer (can Barbí). Va ser fundador del Casal de Jubilats i de La Farga. També va ser cap de l'oposició amb Salvador Sunyer d'alcalde.

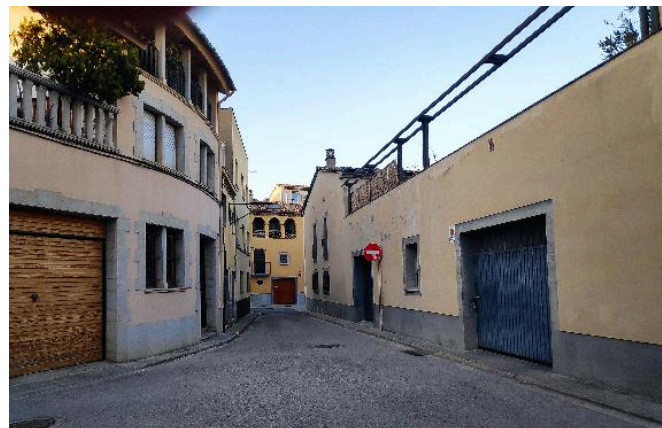
A l'abans, Salt (Recull Gràfic 1880-1965), s'esmenta que l'agrupació catòlica Patronat de Sant Lluís Gonzaga, fundada als anys 20, tenia la seva seu en un local d'aquest carrer. Tenia diverses seccions: de futbol, de teatre i de cant coral (Orfeó Rossinyolenc). Dídac Bover, J. Vilà i els germans Lluís i Josep Moreno i Pallí, van fundar anys després l'Orquestrina Moderna que posava música a les pel·lícules mudes que es projectaven en aquest local. S'hi acompanya una imatge en el jardí posterior. A finals dels anys vint, sota la dictadura de Primo de Rivera, el governador civil clausurà el local perquè aquest orfeó havia cantat en un concert El cant de la senyera. Malgrat aquestes dades, els veïns no han identificat el lloc.

Carrer Curt

Està situat entre el carrer Major i el Llarg. El final del de la Processó el divideix per l'oest.

Fent honor al seu nom, és un carrer curt. Només hi ha tres habitatges que el tinguin com a adreça. Es diu així des

del 22 d'abril de 1982 per suggeriment d'en Josep Soler, antic regidor de l'Ajuntament en resposta a la demanda del de Girona per proposar noms a les noves vies que s'urbanitzaven. Les cases han estat comprades o reformades. En Joan Vázquez (seixanta-nou anys) hi viu des de fa més de trenta anys. Ens comenta la seva disconformitat amb els recents canvis en la circulació del barri Vell.

Carrer de Josep Ramis

El carrer Major el limita pel sud i s'acaba al Llarg. Es va dir travessia Ramis des del 7 de juliol de 1943 i de Josep Ramis des del 8 d'octubre de 1980. Té només 5 habitatges. Els motius de les cases són: ca la Barquera, can Ramis i ca la Siseta Ministral.

El pintor saltenc Josep Ramis va néixer el 1895. Fill de família benestant, la mala gestió del seu pare el va portar a la ruïna. A la seva mort, va decidir emigrar a Amèrica per a fer fortuna i ajudar a eixugar els deutes familiars. No ho va tenir fàcil, però. Va fer de pastor, miner, arqueòleg, torero, missioner-seglar, poeta i pintor.

Es va iniciar en la pintura per passar el temps a causa d'un accident. Va recórrer Amèrica pintant per sobreviure: retrats, paisatges, esglésies i costums dels pobles més humils. Va fer nombroses exposicions i conferències. El 1978 va tornar a Salt, on va morir el 31 de març de 1980. El 8 d'octubre següent, es va fer efectiu el canvi de nom del carrer que fins llavors era travessia Ramis, pel seu, ben a prop de la casa familiar. (Vegeu La Farga núm.346. Recordant al pintor saltenc Josep Ramis. Rosa Padrosa Pardo).

La Núria Gibrat viu a ca la Siseta Ministral des del 1984. Casa seva i la del costat formaven part de la casa que fa cantonada amb el carrer Major i que va ser botiga de queviures, llibreria i impremta més tard. Hi viu des que es va casar el 1984. Ha treballat sempre a l'empresa familiar i li agrada pintar des que als 7 anys li van regalar un cavallet i una capsa de pintures. Li encanta dibuixar amb llapis, però també experimenta tècniques noves en pintura. Les seves obres estan exposades a Les Bernardes fins al 24 d'abril.

Aquí també hi viu una família d'esportistes: en Josep i la Cristina Colon, pare i filla. Parlem amb la mare, la Ma Carme Muñoz. Fa vint anys que van comprar una de les cases de can Ramis. El seu marit és un reconegut velocista i fondista. Com a veterà ha guanyat diversos premis i campionats d'Espanya i Catalunya. La filla és fondista, participant en curses de cros i maratons. Ha estat guanyadora de campionats provincials i de Catalunya, subcampiona d'Espanya i guanyadora dues vegades de la marató de la Garrotxa, entre d'altres. El 2009 se li va atorgar el premi a la millor esportista de Salt. Ara ja no competeix a conseqüència d'algunes lesions, però continua fent esport.

teatre
de Salt

GENER - JUNY 2024

Grans noms
a prop teu

20/01

La pell fina

Carmen Marfà - Yago Alonso

27/01

Amèrica

Sergi Pompermayer - Julio Manrique -
Joan Carreras

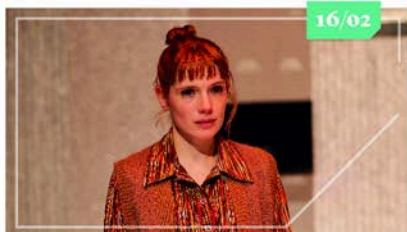

03/02

04/02

L'illa deserta

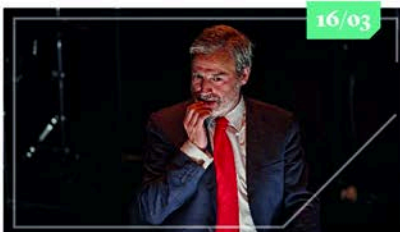
Marc Artigau i Queralta - Miki Esparbé -
Maria Rodriguez

16/02

Uppgivenesshet

Montse Rodriguez Clusella - Daniel J. Meyer

16/03

MACHO GRITA.

Crònica de mi propia ignorancia sobre la historia de España
Alberto San Juan

31/05

Bèsties

Marta Marco - Pau Roca

Més informació i venda d'entrades: www.teatredesalt.net

Bitò

Ajuntament de Salt

Grup Glòries 3000

Assessoria Integral

ESPOL GIRONÈS

CC cùinica cervera

CòpiaClip

ALOUÈZAR

EL PUNT AVUI

Diari de Girona

CONFITERIA
PASTISSERIA
MARGENAT

972 230 679 / 616 648 040

tanegram@msn.com

C/Abat Oliba, 10 Plaça Veinat, Salt

Pastisseria Margenat

PastMargenat

ensenya ment

AL POMPEU APRENEM AMB EL MÓN

per Arlet Redondo, Laia Sánchez, Nora Salem
Alumnes 3r cicle de primària

Els grups de 5è i 6è de Primària, durant el primer trimestre, van participar en el projecte "Atlas de la Diversidad", juntament amb escoles d'Argentina i Colòmbia. Un projecte per treballar la competència global i plurilingüe a través de la investigació de dotze oficis tradicionals que estan en perill de desaparèixer. L'Arlet, la Laia i la Nora ens expliquen les activitats que van formar part d'aquest projecte.

Vam començar el projecte presentant-nos a les altres escoles. Ens vam presentar amb un vídeo on explicàvem com és el nostre poble, la nostra escola i la nostra classe. Cadascun dels nostres companys va col·laborar a l'hora d'escriure el text; en total, el text tenia 26 frases, una per cadascun de nosaltres. Les vam gravar amb la nostra veu. Tot seguit vam estar investigant oficis tradicionals de Catalunya i d'altres països, alguns d'ells eren els països d'origen de les famílies d'alguns companys de la classe. Vam descobrir oficis com ceramistes, puntaires, cistellers, bugaderes, surers, espadenyers... La tercera activitat que vàrem fer va ser navegar per la plataforma del projecte Atlas i buscar diferents fitxes culturals d'altres anys, d'altres països, d'altres temes i escrites en diferents llengües. Cada equip en va triar quatre, va explicar el seu contingut a la resta de la classe i també perquè l'havíem triat.

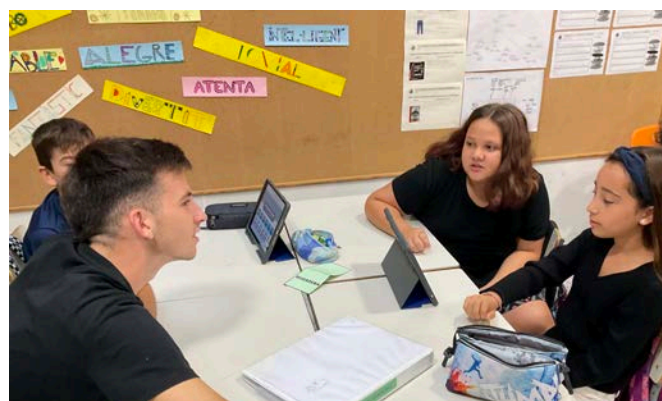
Després va arribar un dels moments més esperats del projecte: van venir un grup d'alumnes de la Universitat de Vic que ens haurien d'ajudar a investigar els oficis que havíem triat cada grup. Aquests estudiants aviat seran mestres de primària. Ells ens van preparar una activitat per presentar-se. Tot seguit, cada equip cooperatiu va començar a buscar i seleccionar la informació a partir de les webs que ells ens havien seleccionat. Tot seguit cada equip va elaborar un pòster amb Canva per publicar tota la informació que havíem après. Per exemple, el meu grup va fer un pòster sobre els ceramistes. Quan vàrem tenir els pòsters acabats, vàrem fer una videoconferència amb els estudiants de Vic perquè ells ens diguessin si els pòsters estaven bé o havíem d'arreglar alguna cosa. Així que els

vam tenir a punt del tot, els vam publicar a la plataforma del projecte Atlas.

A mitjans de novembre, vam fer una altra activitat que també ens va agradar molt: una videoconferència amb una escola de Maicao, Colòmbia. Nosaltres estàvem treballant oficis tradicionals i ells "oficis que perduran". Aquests estudiants viuen a la regió selvàtica de la Guajira. Com que ells estaven a punt d'acabar el curs, no vam tenir massa temps de preparar la reunió. Després d'això vam preparar un joc per comprovar què havíem après nosaltres i els estudiants de Vic. Van tornar a venir a la nostra classe per jugar. Ells havien preparat una mena de Trivial amb preguntes sobre els oficis i nosaltres un Passaparaula fet amb Educaplay. Vam competir per veure qui havia après més, ells o nosaltres.

Amb projectes com aquests, al Pompeu treballem la competència global: ens acostem a altres cultures i societats, explorem punts en comú i compartim aprenentatges.

LES INSTAL·LACIONS

per Lurdes Masó, **Psicomotricista**
Escola La Farga

Són espais concebuts a partir d'una proposta estètica d'art contemporani, la fonamentació pedagògica inspirada en la Pràctica Psicomotriu Aucouturier i tot el treball fet per Javier Abad i Angeles Ruiz.

Un context educatiu que es crea tenint en compte la dimensió estètica, però utilitzant sempre materials que puguin establir un diàleg entre ells i l'infant, a partir de la seva activitat lúdica i la implicació de tot el seu cos.

Una proposta que esdevé un context relacional on els infants poden explorar, manipular, modificar, construir i expressar lliurement i amb seguretat el seu imaginari simbòlic.

A l'escola La Farga treballem les instal·lacions a partir de llibres il·lustrats. L'adult fa una proposta d'elements que permet que els infants interactuin entre ells des d'una estètica relacional.

Podem diferenciar tres fases o moments.

- 1) L'adult explica el llibre il·lustrat mentre els infants observen la instal·lació. En acabar poden passejar al voltant d'aquesta i l'adult pot anar acompanyant l'observació amb petits diàlegs o enunciats que facin que la mirada de l'infant és focalitzada en l'estètica i el diàleg que hi ha entre els materials.
- 2) A poc a poc, l'infant anirà buscant el seu espai per poder començar a interactuar. En aquest moment es pot observar com és aquesta entrada per part de l'infant: pausada, invasiva, destructiva, ...
- 3) Joc lliure d'exploració, manipulació, expressió, creació...

Compartim tres propostes diferents que hem presentat als alumnes de I5 durant el primer trimestre d'aquest curs escolar.

No és una caixa

Autor: Antoinette Portis
Editorial Kalandraka

L'explicació d'aquest llibre il·lustrat contempla tres moments: primer s'explica un trosset de la història, tot

seguit es dona temps perquè l'infant desenvolupi la seva creativitat inventant-se noves possibilitats, i finalment els nens i nenes expliquen el seu joc donant resposta a la pregunta "És una caixa?" i ells diuen, per exemple: No és una caixa, és una parada de gelats... Aprofitem per fer èmfasi en el treball de la llengua oral i la incorporació de conceptes matemàtics viscuts a través del cos: dins, fora, sobre, sota, alt, baix, ...

Piruleta ensucrada

Autora: Lurdes Masó
Editorial Defàbula

Aquesta instal·lació permet jugar, crear, experimentar i prendre consciència del cos a través de les sensacions que ens aporta el tacte.

El tacte afectiu i respectuós és una eina de relació i comunicació entre l'infant i l'adult, i entre els mateixos infants que permet vincular-nos a partir d'unes vivències que repercuteixen positivament en l'estat emocional dels nens i les nenes.

Ós, un cau!

Autora: Nicola Grossi
Thule Ediciones

La instal·lació "Ós, un cau" fa un recorregut pels diferents caus, observant-ne la mida i també com són els camins entre un cau i l'altre: rectes, ondulats, ziga-zagues, ...

Quan s'acaba l'explicació és llança un repte: podeu construir un cau on hi càpiguen tots els animals? Els infants en un primer moment diuen que no, però poc a poc, des d'un joc col·laboratiu i participatiu, van cercant les estratègies necessàries per aconseguir l'objectiu, fins i tot acaben posant-s'hi ells a dins.

Altres infants prefereixen fer construccions que els permeten buscar simetries amb els materials i inventar-se els seus propis relats.

FEDAC SALT PARTICIPA AL CONCURS DE RETÒRICA

per Alumnes de P6 de FEDAC Salt

Els alumnes de sisè de l'escola hem participat en el Concurs de Retòrica de les escoles del Gironès. I ha sigut una experiència molt emocionant, divertida i enriquidora per a tots nosaltres.

Al llarg del segon trimestre hem fet activitats per anar preparant el concurs i per anar treballant el tema que ens havia tocat defensar. Primer cadascú de nosaltres va triar si volia exercir el paper d'orador o de consultor i a partir d'aquí vàrem fer els equips de retòrica. La Rosa Maria, una de les responsables de la proposta, va venir a l'escola a fer-nos un taller per explicar-nos què és la retòrica, com era el concurs i per treballar aspectes concrets de la llengua com per exemple els connectors. Amb ella vàrem aprendre molt!

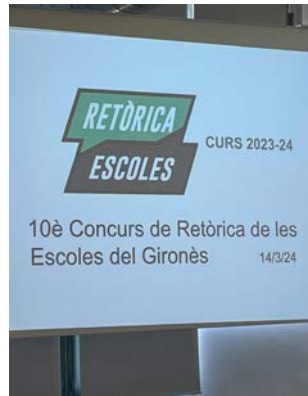
Com vàrem treballar a l'aula?

Ens va tocar defensar la regulació de l'ús dels telèfons mòbils i ens hi vàrem implicar molt tots de valent. La meitat dels equips de la nostra escola varen treballar els arguments per posicionar-se a favor de la regulació i l'altra meitat de grups varen treballar els arguments per posicionar-s'hi en contra. Tots els equips vàrem fer un gran esforç per a buscar informació sobre la temàtica, redactar els arguments i anar-los compartint a mesura que anàvem fent debats. També vàrem aprendre a fer la valoració dels companys destacant les coses bones del debat i dient quins aspectes podrien millorar. Tothom ho va fer molt bé!

Els vuit grups de la nostra escola es varen enfrontar en quatre debats diferents, d'on varen sortir 4 equips que varen ser valorats més positivament pels companys. Vàrem fer dos debats sobre la regulació del telèfon mòbil més i vàrem escollir els finalistes de la nostra escola. Per acabar, vàrem fer un últim debat per decidir qui serien els nostres representants en el concurs. Tots els equips varen rebre molt bones valoracions i varen trobar i compartir arguments molt interessants per defensar el seu punt de vista. Però, finalment, els nostres representants al concurs varen ser en Biel, en Marcos, l'Hèctor i la Maika.

Amb els nervis a flor de pell

Els últims dies abans del concurs tothom estava molt nerviós, però els vàrem aprofitar al màxim per a preparar-nos del tot. Els finalistes, que eren el grup d'en Lluç, la Xènia i en Pau, varen ajudar als nostres representants a preparar unes targetes amb els arguments que podien utilitzar per

defensar el posicionament que ens havia tocat. I vàrem assajar un parell de vegades afegint els consells de tots els companys. Ens vàrem preparar a fons i, tot i que estàvem molt nerviosos, estàvem llestos per representar els nostres companys al Desè Concurs de Retòrica de les Comarques Gironines.

El dia 14 de març al matí vàrem anar a l'Auditori de la Coma Cros a fer el concurs amb la resta d'escoles de Salt. Hi havia equips de les escoles Les Deveses, La Farga, el Pla de Salt, l'Escola Pia i l'escola Silvestre Santaló de Salt i el Col·legi Sagrada Família de Girona. Els temes dels debats eren el nostre, que era la necessitat o no de regular l'ús dels mòbils, l'ús dels patinets en la via pública, si la jornada laboral hauria de ser de 4 dies i un últim tema sobre si hi ha d'haver diferenciació entre coses per a nenes i coses per a nens. Tots els debats varen ser molt interessants.

A nosaltres ens va tocar fer el primer debat contra els alumnes de la Farga i vàrem defensar el posicionament a favor de la regulació dels telèfons mòbils i la tecnologia en una edat del alumnes. Els membres del jurat varen destacar la fluïdesa de la nostra oradora, la solidesa dels arguments i l'agilitat de resposta en el debat creuat. Varen dir que el nostre equip els havia convençut més i varen dir-nos moltes coses positives sobre com vàrem defensar el nostre punt de vista.

Arguments sòlids i treballs

Els nostres representants varen parlar de la nomofòbia (que és la por a sortir de casa sense el telèfon mòbil), varen destacar la manca de concentració dels adolescents, els problemes d'aïllament, de salut i de relació que comporta l'abús del telèfon mòbil... i tots els problemes que es podrien solucionar si es fes una regulació de l'ús de la tecnologia. Tots els arguments del nostre equip eren molt clars i convicents i per això ens varen felicitar.

Participar en el concurs de retòrica –que era la desena edició– ens ha ajudat a créixer com a classe, a ser més responsables de la nostra tasca i a entendre millor com hauria de ser l'ús del telèfon mòbil. A més, ens sentim molt orgullosos de tots els companys i de com ens hem esforçat a fer la feina i a donar el millor de nosaltres mateixos.

JARDINERIA

Beneficis de la jardineria en la salut

per Departament de Jardineria i Floristeria de l'Institut Salvador Espriu

La jardineria és una activitat que l'ésser humà practica des de temps molt antics. Ja les cultures egípcia i mesopotàmica decoraven els palaus amb zones enjardinades i arreu del món hi ha restes documentades de jardins antics.

I és que la necessitat de crear espais on poder gaudir de la bellesa, respirar aire net i connectar amb la Naturalesa ha estat i és imperant. A mesura que les societats humanes s'han tecnificat i industrialitzat també han modificat els ecosistemes per transformar-los en ciutats, cosa que ha fet que quedi més evident que és necessari una reconexió amb el verd.

Jardins comestibles comunitaris al barri de Sant Narcís, Girona

Així, avui en dia, està àmpliament estudiat en medicina, psicologia i les ciències de la salut en general, que la jardineria és una activitat beneficiosa per a la salut humana en molts aspectes. De retruc, si apostem per la jardineria sostenible i conscient, serà també beneficiosa per a la salut de l'ecosistema.

> **Beneficis per a la salut física:** caminar, ajupir-se, excavar, transportar materials, usar eines manuals, trasplantar... La jardineria inclou una gran varietat d'activitats físiques que, realitzades amb correcció postural i seguretat, són un veritable entrenament físic. I sense necessitat de pagar quotes mensuals!

> **Beneficis per al sistema nerviós:** el contacte amb plantes i el sòl, així com treballar a l'aire lliure ajuden el sistema nerviós a eliminar tensions. Es relaciona aquest fenomen a la producció de l'hormona oxitocina i d'altres, que són les mateixes que alliberem en situacions de plaer i satisfacció.

> **Beneficis per a la salut mental:** treballar en un jardí fomenta la capacitat de desenvolupar la paciència, l'observació i la satisfacció de la recompensa després del treball. A més, en ser espais en constant canvi, també permet millorar la capacitat d'acceptació i l'autoestima de les persones.

> **Espais de joc i descoberta:** en la infantesa, la jardineria és una activitat que permet jugar amb tots els sentits oberts (olfacte, vista, tacte, gust i oïda), fet que ajuda a un desenvolupament cognitiu i sensorial saludable.

> **Beneficis per al planeta:** la salut del planeta està lligada a la nostra. Crear espais enjardinats amb espècies autòctones, flors on les abelles i papallones puguin alimentar-se i arbres que proporcionin ombra i netegin l'aire no només ens beneficia a nosaltres, sinó també a l'ecosistema.

Infant al jardí i poda d'arbustos

És per tot això que, cada cop més, s'apropa l'art de la jardineria a diferents sectors terapèutics. Alguns exemples són projectes d'inserció laboral per a persones amb risc d'exclusió social, projectes de rehabilitació per a persones convictes, projectes terapèutics per a persones amb diversitat funcional, o d'altres. A Girona, tant la fundació Drissa com Oscobe treballen en el sector sociolaboral de la jardineria.

Per tots aquests motius i més, us animem que practiqueu la jardineria!

Aquests i d'altres coneixements del sector de la jardineria són apresos al llarg dels dos cursos del Cicle Formatiu de Jardineria i Floristeria amb l'objectiu d'aprendre a instal·lar, conservar i restaurar jardins; fer les activitats de producció de planta i floristeria; operar i mantenir la maquinària i les instal·lacions, entre altres.

Treballadors i participants en projecte d'horticultura ecològica de Drissa

comunitat

Sortida de l'Associació de la Gent Gran Les Bernardes de Salt

per Associació de la Gent Gran Les Bernardes de Salt

El dia 12 de març, la sortida mensual de l'Associació de la Gent Gran Les Bernardes de Salt va ser una excursió a PENELLES, aquest poble està a la porta del Sud-Est de la comarca de la Noguera, límit amb l'Urgell. Actualment, Penelles pot presumir de ser el poble amb més murals per habitant de Catalunya gràcies al Gargar Festival. Aquesta iniciativa va néixer per donar una injecció de vida i combatre el despoblament. La cultura artística del món rural ha fet de Penelles un referent com "el poble dels murals", en té més d'un centenar distribuïts pels seus carrers.

Al migdia es va gaudir i degustar una bona calçotada acompanyats, també, d'una bona companyia.

**Puges el volum
del televisor?**

**Et costa mantenir
una conversa?**

Vine al:

**Consulta les nostres
promocions a:**

C/ Dr. Castany, 83
T. 872 213 021
M. 651 800 860
17190 SALT
casantacaterina@gmail.com
www.casantacaterina.com

**Preus molt
econòmics**

VAL

• Un estudi de la teva audició.
per: • Una prova d'audiòfons totalment.

Distribuidor Oficial de
ReSound GN

GRATUÏT

CENTRE PODOLÒGIC

Alonso López Santamaría
PODÒLEG
Col·legiat núm. 799

- Tractament d'afeccions al peu.
- Eliminació de berrugues, durícies, callositats.
- Ungles encarnades.
- Plantilles i ortesis personalitzades.
- Cura i tractament del peu diabètic.
- Ortopodologia esportiva.
- Podologia infantil.

Hores convingudes:

Telèfon 972 24 24 34

alonso_ls@hotmail.com

Passeig Països Catalans, 99, 1r D - 17190 SALT - Girona

SALT I LA MÀGIA

per Regina Bover
Organització de l'arribada de Reis a Salt

Hi ha un seguit de persones i entitats a Salt que ens il·lusionem i treballem de forma voluntària per fer que la màgia arribi a la nostra vila. Entre tots teixim el "projecte màgic" que cada any provoca el somriure dels infants.

Any rere any es poden ampliar les activitats vinculades al "projecte" gràcies a la suma de totes les aportacions voluntàries, en forma de temps, espai, mitjans o habilitats. Pel "projecte" 2024 s'ha comptat amb la col·laboració de 20 col·lectius, ja siguin entitats, instituts, agrupacions, com també 12 empreses o establiments comercials.

Ja deus saber que l'acte central del "projecte màgic", es porta a terme el dia 5 de gener gràcies a 200 persones que hi participen com a figurants, totes elles perfectament maquillades, vestides i organitzades, amb els elements d'atrezzo (carrosses), revisades, il·luminades, arrossegades per diferents vehicles i sonoritzades.

Aquest escrit vol explicar com és possible que la màgia arribi. També vol agrair i posar en valor la col·laboració de totes les persones que ho fem possible.

Tot s'inicia amb el grup de voluntaris que treballem en l'organització general. Comencem a treballar a l'abril quan ens plantegem les novetats a introduir i els aspectes a millorar. En aquest moment neix el "nou projecte" amb totes les activitats que es portaran a terme.

Aquest equip d'organització és el pal de paller per a l'arribada de la màgia, és un grup estable i habitual, vinculat a diferents entitats: Comissió de Festes de Salt, Amics dels Gegants de Salt, Associació Kinbédeball, Colla M'ho Passo Bé i persones voluntàries a títol

particular, entre tots som un equip d'onze persones.

La col·laboració i complicitat amb d'altres entitats i/o persones és imprescindible per a portar a terme totes les activitats i teixir una gran xarxa. Es comença amb l'aportació de l'alumnat de l'Institut Vallvera que dinamitzen les visites a les escoles i llars d'infants per a difondre la totalitat d'activitats que es preparen en el municipi per a l'arribada de la màgia. Una segona activitat la protagonitzen tots els escolars del municipi ja que aporten dibuixos per a fer el cartell d'anunci dels actes del "projecte". D'acord amb deu comerços repartits per tota la vila es distribueixen les bústies per a la recollida de cartes. L'organització de les visites de l'emissària Samarcanda es porta a terme per tres associacions de veïns; la del Veïnat, la de la Massana i la del Barri Vell. Ells organitzen les activitats per rebre-la a cada barri. També s'organitza una estada de l'emissària reial al Mercat Municipal, de la mà dels seus comerciants.

Mentre totes aquestes activitats ja es porten a terme, l'equip organitzador té pocs dies per a completar el "projecte", i s'acosta l'execució de les tasques més complicades, el muntatge del campament i posada a punt final de l'atrezzo i els elements de vestuari i maquillatge per a dotar de vida el campament i l'acte central del "projecte".

Per a la transformació de les naus de les Guixeres, es compta amb la cessió de l'espai de diferents entitats, Marrecs de Salt, Diables d'en Pere Botero, Amics dels Gegants de Salt, Kinbédeball i Colla M'ho Passo Bé. Els alumnes d'ETECAM posen en pràctica les seves habilitats amb la gestió de llum i so als esdeveniments. El Safareig Teatre i la Comacleta no falten amb la cessió de material. Disposant de l'espai i dels elements, entra en acció un exèrcit de mans d'aquestes entitats i de qui s'hagi ofert com a voluntariat per a muntatge. Si heu tret el nas per les guixeres els dies 2, 3 i 4 de gener ja ho heu vist.

Arribat aquest punt només cal que les persones

figurants es transformin en personatges màgics. S'aconse-gueix gràcies a la mà dels equips de vestuari i de maquillatge.

El vestuari es revisa durant tot l'any per part del grup de cosidores del Centre de Recursos per a la Gent Gran. Elles repassen i revisen totes les peces de vestuari per a mantenir-les en perfectes condicions.

L'equip de maquillatge compta amb més de 20 persones voluntàries que dissenyen els maquillatges i s'auto-organitzen per a maquillar tots els figurants de cadascuna de les activitats que es porten a terme.

Els personatges màgics son els que gaudeixen de primera mà del somriure de la mainada. Els voluntaris per ser figurants tant poden ser d'entitats com particulars. L'Agrupament Escolta de Sant Cugat, Associació Oudoidal, Club Patinatge Salt, Diables d'en Pere Botero hi participen de forma grupal. En total es compta amb més de 200 figurants per a l'acte principal del "projecte".

El reportatge televisiu arriba de la mà de TV Salt, qui any rere any segueix l'evolució del projecte.

També rebem ajuda de l'Ajuntament de Salt, de l'Ateneu Coma Cros, de Protecció Civil de Salt, de la Policia Municipal de Salt, i del servei de Brigades de l'Ajuntament.

No és fàcil fer que el projecte finalitzi bé cada any, cal vetllar pels encaixos entre tots els equips de treball, les feines i els objectius. Comptem amb la força que ho porta a terme, el voluntariat de la nostra Vila. Pren sentit el títol d'aquest escrit: Salt i la màgia, en definitiva, tots fem màgia per fer possible que la màgia arribi a Salt

Ens agradaria convidar-te a formar part d'aquest grup de persones que ens il·lusionem any rere any i fem que arribi la màgia. Estigues al cas de les xarxes a la segona quinzena d'octubre, és quan podràs inscriure't per a col·laborar.

Fotografies: Narcís Badosa

FARMÀCIA BALERI

Implicació i compromís amb la teva salut

- + Programes d'acompanyament específic.
- + Equip format de professionals per conèixer-te i assessorar-te.
- + Visió integrativa per a la millora de la qualitat de vida.
- + Servei de comandes i reserves per WhatsApp.

Carrer Pla de Salt, 15
A 5 minuts a peu de l'Espai Gironès

farmacia@farmaciabalerisalt.com

972 44 10 01

690 06 07 21

@farmaciasalt

farmaciabalerisalt.com

TRACTAMENTS AMB PRODUCTES NATURALS

vintinou

PERRUQUERIA

ÍNGRID SÁNCHEZ

c. Llarg **29** de Salt · 972 96 92 94 · 699 18 50 45

A SALT PRIMER DE TOT

per Kinbédeball

Som els primers de celebrar el Carnestoltes, el dia 3 de febrer, una setmana abans que a qualsevol altre lloc, el vam celebrar a Salt. El Carnestoltes de Salt és el que sentim com a més proper i és on tots estrenem la disfressa, les coreografies o les decoracions. Tot per a transformar-nos en aquell personatge desitjat i fer volar la imaginació. L'inici de la Rua marca el final de la feinada que s'ha fet els últims dies, algunes vegades a correuita. No tenim colles visitants, però ens agrada gaudir del Carnestoltes de proximitat.

La Rua de Salt va acollir aproximadament 700 persones, escolars, agrupacions, i tota mena de colles s'hi enganxen. Petits i grans vam envair els carrers gaudint del nostre carnestoltes, amb un final rodó amb xocolatada, ball i sopar, acaba essent una diada de germanor i de socialització per a tots els seus participants.

Per algunes colles el Carnestoltes comença i acaba a Salt, però per altres aquesta Rua és el començament del seu recorregut.

Aquestes colles, en concret tres, difonen el nom de Salt en altres municipis de l'entorn.

L'Associació Kinbédeball ha participat a la Rua de Salt, de Sant Feliu de Guíxols, de Platja d'Aro, Caldes de Malavella, Llagostera i Quart. Per part de la Colla M'ho Passo bé han participat a la Rua de Salt, l'Escala, Sils, Llagostera i Tossa de Mar. Sembla un llarg periple per totes dues colles, però en realitat, és un gaudi per a tots els seus participants. El confeti, la purpurina, el maquillatge i els caps de setmana ocupats, acaben essent l'ingredient que complementa les nostres vides

durant les 3 o 4 setmanes que ens submergim en tots aquests Carnestoltes o Carnavals com en diem nosaltres.

A més d'aquestes dues colles carnavaleres, hi ha una altra manera de gaudir el Carnestoltes, La Banda del Rec amb les seves batucades s'ha fet sentir més enllà de Salt, a Torelló, la Cellera, Sant Gregori i Anglès.

La set de Carnestoltes no s'acaba i en aquests moments ja comencem a posar fil a l'agulla per tornar-hi l'any vinent, seguirem treballant per gaudir i fer gaudir amb el Carnestoltes.

Fotografies: Enric Penalba

TOCA DONAR SANG

TOCA REBRE VIDA

Salut/ BANC DE SANG I TEIXITS

 Ajuntament de Salt

 Salt es viu viuSalt.cat

 IAS Institut d'Assistència Sanitària

 Associació de Donants de Sang

Apunta't a donarsang.gencat.cat
93 557 35 66
donarsang

CONTACTA'NS PER WHATSAPP

619 53 43 23

CONSULTA, ENCARREGA
I RECULL SENSE FER CUA

SERVEIS FARMÀCIA-PARAFARMÀCIA

TARGETA CLIENT

SISTEMA MEDICACIÓ
PERSONALITZADA

PRODUCTES
NATURALS

ARRACADES

DERMOCOSMÈTICA

FLORS DE BACH
HOMEPÀTIA

MEDICACIÓ SETMANAL
PERSONALITZADA
(SPD)

DOMÈNECH
FARMÀCIA ORTOPÈDIA

c Llevadores 7, Salt
Davant hosp. Sta Caterina

2 places

www.farmacianeusdomenech.com

SERVEIS D'ORTOPÈDIA TÈCNICA

PEU - PLANTILLES

CALÇAT ORTOPÈDIC

ORTESIS

MITGES COMPRESSIVES

MOBILITAT-CADIRE DE RODES

LLITS I GRUES

BANY I VIDA DIÀRIA

MASTECTOMIA

LLOGUER

FINANÇAMENT

TRANSPORT
I MUNTATGE

FABRICACIÓ A MIDA
ESCÀNER 3D
IMPRESSIÓ 3D

200 m2
exposició
ORTOPÈDIA

salut

Estàs grassa? o tens lipedema?

per l'equip de la Farmàcia Domènech

El **LIPEDEMA** és una malaltia que es caracteritza per l'acumulació crònica i simètrica de grassa (teixit adipós) en cames i braços. És bastant freqüent (11% població femenina) però no es coneixen bé les causes. Sol provocar dolor, inflamació i tendència a tenir blaus. Els teixits es van inflant i la pell es torna irregular i sembla que tingui grumolls a sota. Hi ha poc coneixement científic de les causes i pocs tractaments mèdics.

També hi ha una altra patologia similar, el **LIMFEDEMA**, que sol ser secundària a tractaments de càncer, o altres causes. Per exemple, entre 20-30 de casos de càncer de pit. A pesar de tenir diferent origen, les cures i tractament és similar en els dos casos.

El dia 6 de març va ser el dia mundial d'aquesta patologia, que només des del 2018, l'OMS la considera "malaltia". A les associacions de malalts de LIMFEDEMA i LIPEDEMA estan fent una gran tasca ajudant a difondre aquestes patologies, donant suport als pacients i les famílies i ensenyant com tenir cura d'un mateix.

Les cames i braços tenen més volum, i per això les persones que ho pateixen es cansen. Sol afectar les dones i comença a l'adolescència amb els canvis hormonals. Poc a poc es va guanyant pes i volum, es va perdent mobilitat i pot ser invalidant, hi ha 4 etapes en l'evolució.

El fet que sigui una malaltia poc coneguda fa que es confongui amb l'obesitat. És difícil el diagnòstic mèdic, sobretot en les primeres fases.

Ara us explicaré la història de la Maria, una noia jove de 16 anys, que té un petit sobrepès, sobretot a les cuixes. Comença totes les dietes que veu a les XXSS, i a posar-se cremes per aprimar-se. També fa exercici i no perd pes, al contrari, la balança poc a poc va pujant... i es desanima. Va al metge de capçalera i diu: "Estàs grassa. Fes dieta". Van passant els anys i li comencen a fer mal les cames inflades, i es comencen a inflar els braços.

Es casa i té un fill preciós. Tot és felicitat, però després del naixement encara guanya més pes, a les

Fases del LIPEDEMA (origen: www.limfacall.org)

cuixes, i el seu estat d'ànim encara baixa més. Consulta el metge sobre aquell dolor a les cames, que a l'estiu és insuportable. L'envia primer a l'endocrí, després al traumatòleg, i finalment al vascular. Finalment arriba el diagnòstic: LIPEDEMA. Ja han passat uns quants anys i esta en una fase avançada. Descobreix que hi ha una associació que es diu "LIMFACALL" i que l'ajuda a entendre la seva malaltia i a cuidar-se.

Els tractaments són complexos i cars. Requereixen equips multidisciplinaris (fisioterapeutes especialitzats en drenatge limfàtic, nutricionistes, cirurgians, psicòlegs) i també mitges compressives especials. La seguretat social finança una petita part de tot això. Esperem que es puguin ampliar els serveis públics i que aquests pacients com la MARIA rebin el suport necessari.

Podeu trobar més informació i suport a www.limfacall.org, associació catalana d'afectats de limfedema i lipedema, i altres associacions agrupades a www.fedeal.com. També a les associacions de malalts de Càncer, com ONCOLLIGA, AECC (Asociación Española Contra el Cancer, etc.).

Exemples de LIMFEDEMA en braç i cama, secundaris a càncer (origen: www.limfacall.org)

tradicions catalanes

Dia de l'arbre

per Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure

El **Dia de l'Arbre** és una celebració declarada per protegir les superfícies arbrades, com a recordatori que tots els arbres del món donen aire per respirar i el purifiquen.

Se celebra el 21 de març, és a dir, el primer dia de primavera a l'hemisferi nord i el primer dia de tardor a l'hemisferi sud. A la Xina, el dia de l'arbre se celebra el 12 de març i a les escoles es fan campanyes perquè els estudiants plantin arbres aquest dia.

Com en molts països, el Dia de l'Arbre s'utilitza per plantar arbres i atès que aquesta data no és sempre propícia perquè els arbres arrelin, de vegades es trien altres dates més properes a l'hivern.

Fotografia: Júlia Pujolàs

Història

Hi ha nombrosos precedents de celebracions de dia o festa de l'arbre. A Catalunya, la més notable és la Festa de l'Arbre organitzada a partir del 1899 per la Societat d'Amics de la Festa de l'Arbre.

El Dia Mundial de l'Arbre, també anomenat Dia Forestal Mundial, va ser inicialment una recomanació del Congrés Forestal Mundial que es va celebrar a Roma el 1969. Aquesta recomanació va ser acceptada per l'Organització de Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) en 1971. Per a tots, aquest dia és molt important perquè és el nostre món, on hi ha molts arbres avui en dia gràcies a la col·laboració dels ciutadans i ciutadanes perquè aquest món sigui sempre verd.

Fotografia: Ajuntament Municipal de Salt

Fins sempre, Pere

El nostre estimat amic i col·laborador amb articles de fotografia, en Pere Quero, ens ha deixat aquest mes d'abril. Volem transmetre el nostre més sentit condol de part de la junta de Redacció de la Revista la Farga. Adéu, amic. Fins sempre.

Farmàcies de guàrdia

	abril	maig	juny
MIGUELEZ, Major, 20	Dies: 8 - 21	4 - 17 - 30	12 - 25
ESCATLLAT, Guilleries, 60	Dies: 25	8 - 21	3 - 16 - 29
JUBERO, Major, 157	Dies: 9 - 22	18 - 31	13 - 26
BALERI, Pla de Salt, 15	Dies: 13 - 26	23	5
DOMENECH, Llevadores, - 7-9	Dies: 2 - 15 - 28	11 - 24	2 - 18 - 20
MORENETA, Moreneta, 39	Dies: 4 - 17 - 30	13 - 26	21 - 23
PL. DELS PEIXOS, Esteve Vila, 1	Dies: 3 - 16 - 29	12 - 25	7
NIETO, Àngel Guimerà, 75	Dies: 10 - 23	6 - 19	1 - 14 - 27

	abril	maig	juny
ORDIS, Pg. P. Catalans, 65	Dies: 5 - 11	7 - 20	15 - 28
MUÑOZ, Pg. P. Catalans, 145	Dies: 12	1 - 5 - 9 - 22	4 - 9 - 17 - 30
ROSA AGUER, Major, 269	Dies: 7 - 20	3 - 16 - 29	8 - 11 - 24
NOGERA, Pg. M. de Camps, 20	Dies: 14 - 27	10	6 - 19
BROSSOLEY, (Espai Girones)	Dies: 18 - 24	1 - 14 - 27	9 - 22
D.SALUDES, Pg. P. Catalans, 168	Dies: 1 - 6 - 19	2 - 15 - 28	10

gastro nomia

Bunyols de vent farcits amb crema o amb nata

per Dolors Valentí i Planas
del grup de Les Cuineres de Salt

Ingredients per la pasta choux

- 1/4 litre d'aigua
- 125 grams de farina de primera qualitat
- 100 grams de mantega o margarina
- 4 ous petits
- 1 pessic de sal
- Oli d'oliva verge
- Sucre llustre o granulat (segons els gustos)

Elaboració

Poseu en un cassó l'aigua freda amb la mantega a trossos i un pessic de sal. Escalfeu-ho i aneu remenant a fi que la mantega es desfaci abans que l'aigua bulli, així la mantega quedarà completament unida amb l'aigua.

Tan bon punt l'aigua bulli, sense parar de remenar, tireu-hi la farina de cop (tamisada amb un sedàs, per no fer grumolls), remenant amb força, primer amb un batedor i després amb una espàtula o cullera de fusta, fins que quedi una massa compacta i es desprengui del cassó.

Traieu-lo del foc i, a continuació, afegiu-hi 2 ous sencers tot remenant la pasta amb l'espàtula de fusta fins que es torni a ajuntar. Després poseu-hi els altres 2 ous i ho treballeu de la mateixa manera. La pasta ha de quedar molt espessa, tant que, en agafar-la amb l'espàtula i deixar-la caure, li costi baixar.

Recomanació: depenent de la mida dels ous, la pasta pot admetre 2 ous, 3 o 4. Si voleu podeu afegir-los d'un en un i així assegurar-vos que la barreja sigui la idònia.

Ara toca fregir agafant la pasta a cullerades i tireu-la en una paella o fregidora amb força oli, no massa calent perquè s'inflin, no quedin sobtats ni crusos per dins. Quan els vegeu crescuts podeu apujar el foc perquè quedin rossos. Traieu-los de l'oli i els poseu en una safata amb paper de cuina i ensucrar-los. Si voleu podeu menjar-los així o farcits amb crema, nata o melmelada.

Ingredients per a la crema pastissera

- 1/2 litre de llet
- 3 o 4 rovells d'ou
- 2 cullerades un xic plenes de fècula (maizena) uns 40 g.
- 125 grams de sucre
- Vainilla, canyella i/o pell de llimona

Elaboració

Treballeu els rovells d'ou amb el sucre en un cassó que no sigui d'alumini, fins a obtenir una barreja fina, una mica espessa. Barregeu-hi la fècula i quan estigui tot unit, aboqueu la llet bullent que haureu perfumat al vostre gust (vainilla, canyella i/o pell de llimona). Remeneu amb un batedor i poseu-la al foc. Aneu remenant contínuament, fins que arrenqui el bull. Traieu-la del foc sense parar de remenar uns segons més. Després deixeu-la refredar més o menys segons les postres o els pastissos que hàgiu preparat.

Per a farcir els bunyols, agafeu una màniga pastissera amb una punta llarga i un xic ampla. Ompliu-la de crema i punxeu el bunyol per a farcir-lo.

Ingredients per a la nata muntada

- 500 grams de nata
- 4 cullerades de sucre

Elaboració

Poseu en un bol gran (es recomana de vidre o inoxidable) la nata i el sucre. Aneu batent la barreja amb un batedor enèrgicament per a lligar-ho i que augmenti el volum fins que quedi ben muntada.

Ho podeu batre amb un batedor elèctric o una màquina batedora, per a facilitar-vos la feina.

Per a farcir els bunyols, utilitzeu el mateix sistema que la crema pastissera.

Fa pocs dies, Les Cuineres varen fer un taller de Bunyols de Vent farcits amb crema pastissera i amb nata, pels/per les alumnes d'un Cicle Formatiu de l'Institut Vallvera de Salt.

el temps

Temperatures i pluviometria gener i febrer i hivern 2024

per Gerard Taulé Codinach (Salt-XOM)

Mes de gener molt càlid i sec a Salt, amb una temperatura mitjana de 10,3°C, però no és el més càlid de la sèrie, el més càlid és el gener de 2001 amb una temperatura mitjana de 10,5°C.

Mes de febrer molt càlid, excepcionalment càlid, el més càlid de la sèrie als 3 observatoris descrits anteriorment, i el mes més càlid des de 1884 al centre de Girona i normal quant a precipitacions gràcies a la pluja del dia 26. Ha estat l'hivern més càlid a Girona-Sèquia i al centre de Girona des de l'inici de la sèrie, 1884, la temperatura mitjana de desembre va ser d'11,5°C (8,1°C), la de gener 11,4°C (7,2°C) i la de febrer de 13,5°C (8,4°C), entre parèntesis la temperatura mitjana climàtica. És cert que la mitjana climàtica és una barreja

d'observatoris urbans i rurals de la ciutat de Girona, però ja veiem que les anomalies tèrmiques són molt fortes. A Girona-Vall de Sant Daniel temperatures mitjanes molt més baixes, ja que és una estació rural, desembre-febrer, 7,4°C, 8,0°C i 11,3°C.

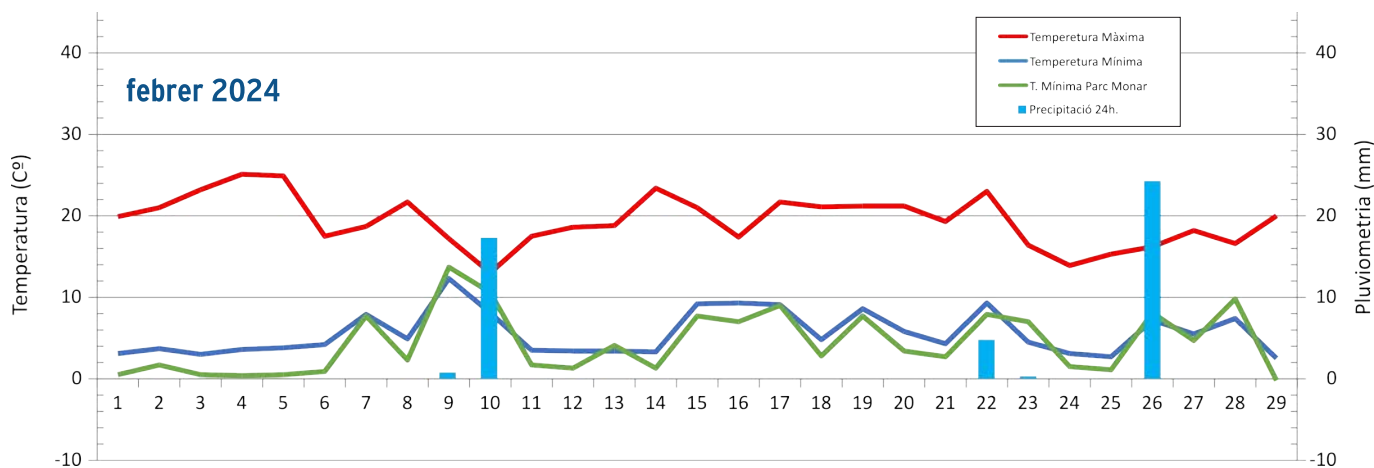
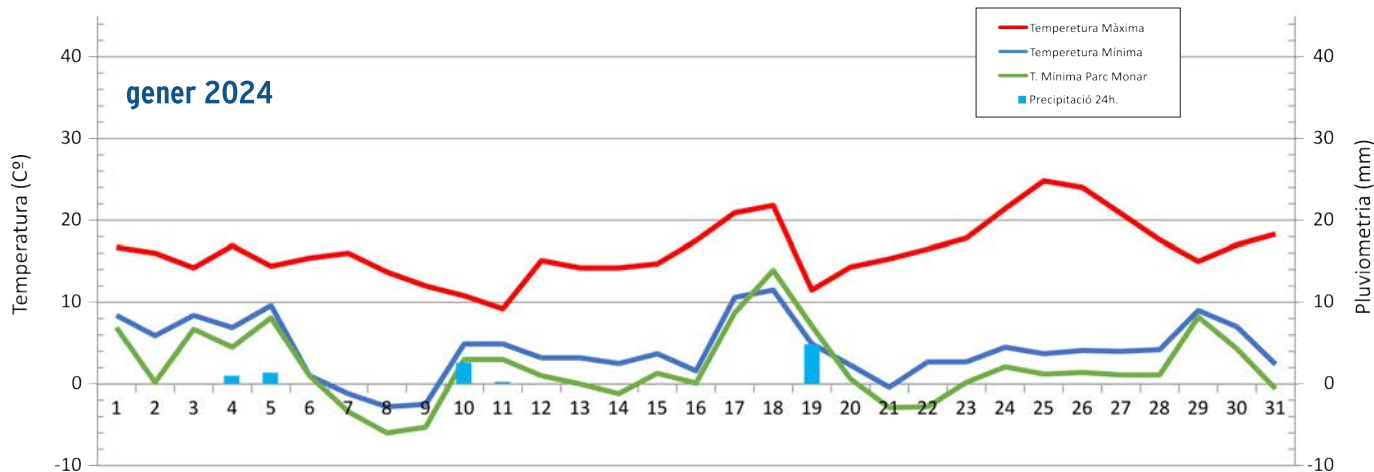
Aquest febrer ha estat el més càlid des del 1884 a Girona-Sèquia amb 13,9°C, 12,5°C el més càlid des del 1999 a Salt.

També cal remarcar l'altíssim nombre de dies de més de 20°C de màxima a Girona aquest febrer, rècord, 13 dies, 12 a Salt.

A Girona-Fedac St. Narcís 43,6 mm de precipitació, 49,6 mm a Salt-centre. Normalitat pluviomètrica aquest febrer.

I no només a Girona, a gairebé tot Catalunya ha estat el febrer més càlid i l'hivern més càlid, a Barcelona-Fabra amb una mitjana d'abril, 13,4°C, ha tingut el febrer més càlid de la sèrie, iniciada el 1914.

Aquest hivern ha estat el més càlid al centre de Salt de tota la sèrie (1999-2000 a 2023-24), ja que l'observatori meteorològic inicia les seves observacions al juliol de l'any 1999. Ha estat un hivern molt sec, però no tant com altres, com l'hivern 1999-2000, el més sec de la sèrie. La pluja del febrer ha salvat una mica l'hivern, ja que desembre i gener van ser mesos excepcionalment secs.

poti poti

Sopa de lletres Parts d'un llibre

solapa	tall	tapa
faixa	llom	guarda
portadella	sobrecoberta	geniva
banda	camisa	cantonera
portada	coberta	full

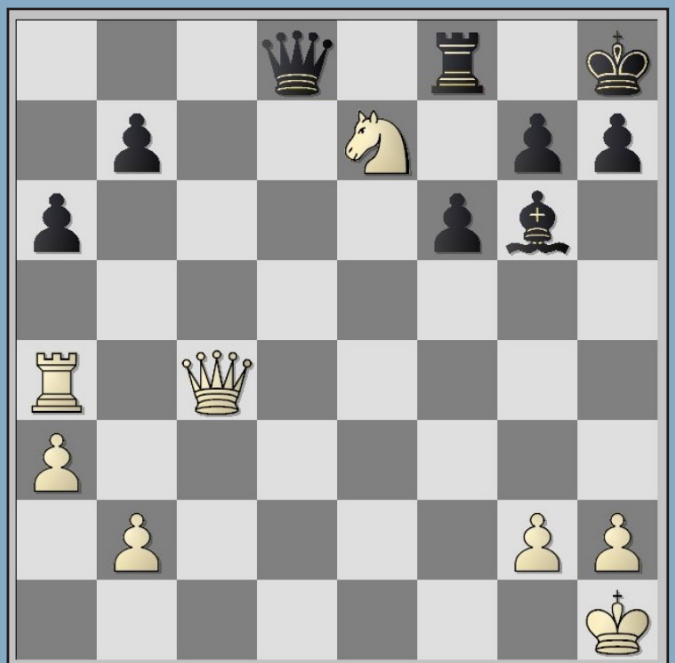
n	i	r	p	v	t	w	c	o	z	s	a	k	g	u
f	y	j	d	h	m	o	a	a	b	c	s	y	k	x
r	e	a	h	t	b	w	v	s	o	z	f	c	d	a
m	i	u	l	e	n	i	y	j	i	b	f	u	l	l
a	v	m	r	l	n	w	s	x	a	m	o	i	f	q
k	d	t	x	e	e	h	a	n	z	c	a	w	s	p
r	a	q	g	y	d	d	d	m	s	k	v	c	o	g
h	m	o	l	l	a	a	a	i	v	g	o	f	l	u
t	c	t	w	t	q	u	b	t	e	w	h	g	a	a
a	a	t	r	e	b	o	c	e	r	b	o	s	p	r
p	d	o	a	x	i	a	f	e	w	o	a	r	a	d
a	p	f	q	n	h	p	o	l	y	l	p	x	v	a
d	i	z	f	l	o	a	j	k	y	r	l	q	d	h
e	u	b	m	g	v	s	x	t	i	p	n	a	w	f
j	c	a	n	t	o	n	e	r	a	g	u	s	t	p

"LA TIRA" d'Alex Martin

Escacs

Juguen les blanques i fan mat en 3 moviments.

Solució escacs

1.- Dg8+ Txg8
2.- Cxg6+ hxg6
3.- Th4++

Finestres de Salt

Can Pous
carrer Mn. Sebastià Puig
per Benet Boda

